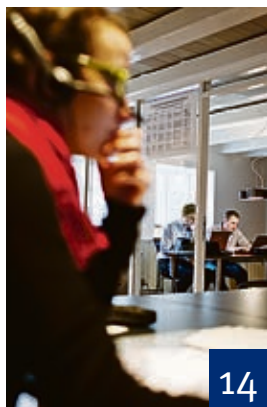

Studerende som direktører

Om formiddagen er de studerende, men om eftermiddagen er de "direktører". Kandidatstuderende fra Handelshøjskolen og Institut for Økonomi, Aarhus Universitet, agerer bosser og konsulenter i virksomheden Junior Consult, der er blevet en kæmpesucces med en årlig omsætning på 1,8 mio. kroner.

14

AU-karakterer på nettet

11,0 i snit for et speciale på Molekylærbiologi og 5,9 i snit for en bacheloropgave på Spansk.

Nu kan de nysgerrige få et samlet overblik over karakterniveauet på Aarhus Universitets bachelorprojekter og kandidatspecialer. De mange karakterer er nemlig netop blevet lagt på universitetets hjemmeside.

4

Den hellige forhud

Otte dage gammel blev Jesus omskåret. Ny tværvidenskabelig forskning afdækker den hellige hudlaps efterliv i bøger, malerier, skulpturer, musik og teologiske stridigheder.

20

CAMPUS

AARHUS UNIVERSITET

6

6.4.09

Foto: Lars Kruse/AU-foto

TEMA: Mellem livet og døden

Når livet slutter

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

– Når jeg er død, så er jeg død. Så er jeg jo vitterligt bare et legeme, og hvis det kan bruges til noget og oven i købet til noget væsentligt, er jeg da lykkelig.

Ordene kommer fra 59-årige Wiebeke Kjær. Hun sidder i sofaen og stirrer frem for sig, mens de tynde fingre knuger om servietten. Hendes trøje hænger løst på den afmagrede krop, den moderigtige paryk omkranser sammen med brillerne hendes ansigt, og selv om kræften har overtaget det meste af hendes krop, lyser livet stadig ud af hendes blå øjne.

Wiebeke Kjær har valgt at donere sin krop til videnskaben, og der er nok ikke længe til,

at lægerne på Anatomisk Institut kan tage imod hendes legeme. For kun halvandet år siden fik hun konstateret en kritisk, uhelbredelig og ondartet kræftsygdom, men alligevel er der ikke meget ondt, der kommer ud af hendes mund.

– Jeg føler mig virkelig meget, meget godt behandlet. Jeg har bestemt ikke noget at klage over. Det er bare i småtingsafdelingen, fortæller hun og forklarer sin begrundelse for donationen.

– Jeg vil gerne gøre gengæld for, hvad der er blevet gjort for mig. På sygehuset har jeg fået en fantastisk god behandling, og jeg har fået omsorg og opbakning og alle de undersøgelser, der har været nødvendige. Det er jeg så taknemmelig for, og hvis man så kan bruge min krop til at finde ud af, hvad

der var galt med den, og derigennem hjælpe andre kræftsyge, vil det give mening og være en stor hjælp.

Uhelbredelig sygdom

I september 2007 stod Wiebeke Kjær en dag og vaskede hænder på arbejdet. Hun kiggede sig selv i spejlet og opdagede pludselig en hævelse på halsen. Efter at have talt med en kollega blev hun hurtigt klar over, at hun skulle tage til læge med det samme. Ugen efter opdagede hun også en stor knude i brystet.

– Efter at min egen læge også havde undersøgt knuden i brystet, sagde han, at vi skulle have mig ind til en undersøgelse samme dag. Det kan man selvfølgelig ikke, men jeg var heldig at have en sundhedssikring, så jeg kom til undersøgelse på Privathospitalet Mølholm

allerede tre dage efter, og her fortalte de, at det var slemt. Ud over knuden på halsen havde jeg den i brystet, som var rigtig stor, samt flere syge lymfeknuder i armhulen og andre steder i kroppen.

Efter at både hendes egen læge, lægen fra Mølholm og Wiebeke Kjær selv havde presset på for yderligere undersøgelse på onkologisk afdeling på Århus Sygehus, kom hun hurtigt til. Hun begyndte i oktober på den første af 13 kemobehandlinger, men efter den 12. behandling kunne man dog konstatere, at kemoen ikke havde den tilsigtede virkning. Ved flere af indlæggelserne blev det desuden konstateret, at hun også havde pådraget sig en slem form for virus, som lægerne ikke se-

Fortsættes på side 9 ➔

Uddannelser er en investering

Af prorektor
Nina Smith

Måske er vi vidne til et paradigmeskifte i disse uger. I hvert fald er der et hidtil ukendt fokus på universiteternes taxametersystem – især på de uddannelsesmæssige konsekvenser af de lave taxametertilskud til de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser.

Regeringen har iværksat en undersøgelse af netop uddannelseskonsekvenserne af de lave taxametre. McKinsey-undersøgelsen, som den kaldes, er ikke afsluttet endnu, men både regeringen og oppositionen melder allerede nu ud, at det er nødvendigt at forhøje de lave taxametre, som er for lave i forhold til de forventninger, der stilles til kandidaterne fra disse uddannelser. Udmeldingen får støtte af både Dansk Industri og Akademikernes Centralorganisation, der sammen havde sat kvalitet i universitetsuddannelserne på dagsordenen for

nylig med konferencen ”Retten er sat – kvaliteten i de danske universitetsuddannelser under anklage”.

Både udmeldingen og støtten er meget velkomne. Aarhus Universitet har gennem længere tid gjort opmærksom på de meget uhensigtsmæssige lave taxametre. Universitetets store studiemiljøundersøgelse, Studiemiljø2007, viste helt klart, at der er en sammenhæng mellem de studerendes trivsel og uddannelsernes taxameterindplacering.

Studiemiljøundersøgelsen viste også en klar sammenhæng mellem de studerendes tidsforbrug og uddannelsernes taxameterindplacering. Jo højere en uddannelse er indplaceret taxametermæssigt, jo flere timer oplyser de studerende de bruger på deres studium. Netop de tal er faldet Dansk Industri for brystet, som har brugt dem til at regne sammen, hvor meget tid de studerende bruger på studierne i løbet af et uddannelsesforløb. Et regnestykke, der er store metodemæssige vanskeligheder med, men som også illustrerer resultaterne af den udhuling af taxametersystemet, der er foregået de senere år.

Taxametertilskuddene til universitetsuddannelser er de seneste 10-15 år nemlig blevet

gradvist udhulet. Taxametertaksterne til humaniora og samfundsvidenskab, der i 2009 er på 41.600 kr. pr. bestået studenterårsværk, udgør nogle af de laveste uddannelsesstakster, sammenlignet med hele det øvrige danske uddannelsessystem. Til sammenligning kan det nævnes, at flere af de mellemlange videregående uddannelser opererer med dobbelt så høje taxametertakster. Det skyldes bl.a., at universitetsuddannelsernes taxametersystem – der hører under Videnskabsministeriet – er adskilt fra Undervisningsministeriets taxametersystem. Således har de seneste taxameterreformer har kun været gældende for universitetsuddannelserne og har været et nulsumsspil. Det er hovedsagelig denne uhen-sigtsmæssige opdeling af taxametersystemet, der medvirker til skævvridningen.

Argumenterne for de lave taxametre om stordriftsfordele har bl.a. været store fore-læsninger. Men det holder ikke i en tid, hvor universiteterne bliver målt på studie gennem-førelse og skal intensivere vejledningen af de studerende.

Det er helt afgørende, at en forhøjelse af de lave taxametre ikke igen bliver et nulsumsspil for universitetsuddannelserne. Derfor støtter

jeg varmt op om udmeldingen om, at forhøjelsen skal tages fra Globaliseringsmidlerne. Vi skal nemlig investere i universitetsuddannelserne – det gælder alle universitetsuddannelser, fordi det er en god investering for samfundet, og fordi de studerende har krav på uddannelser af høj kvalitet.

Så hvis der virkelig er et paradigmeskifte på vej med øgede uddannelsesbevillinger og generelt mere fokus på, at kvalitet i uddannelserne koster, skal det være meget velkomment!

CAMPUS IN BRIEF

Your biceps give you away

If you think your colleagues might be hiding their feelings about the level of taxation in Denmark or the war in Afghanistan, all you need to do is take a quick look at their upper arms. Their biceps will reveal what they are feeling – according to a group of sociology researchers who have been studying evolutionary theory to learn more about human behaviour in political and social contexts.

For instance, their provisional analyses have revealed that wealthy, muscular men are not keen to share their wealth with others – while men on smaller incomes tend to demand that social wealth is more evenly distributed if they have large biceps. Men who are endowed with smaller biceps are less keen to make any demands at all.

Psychological mechanisms selected a long time ago in human history still apply to modern political phenomena,

says Michael Bang Petersen, a young researcher in the field of attitudes and politics at the Department of Political Science. Among other things, he and a group of international researchers are currently studying the connection between physical strength and political attitudes.

“A number of studies show that physical strength has an influence on your attitude to war. The bigger your biceps, the more ready you are to go to war. This can only be explained by adopting an evolutionary perspective,” he explains, referring to the significance of physical strength in violent conflicts between small groups in ancient hunter/gatherer communities. In such communities physical strength was also a factor in deciding whether you dared to resist the demands of others to take over your resources, and whether you demanded a share of their resources. This

mechanism is still reflected in modern attitudes to the sharing of wealth, says Michael Bang Petersen.

Page 14

New graduates hit by unemployment

The financial crisis has started to have an impact on new university graduates. This is proved by the latest statistics produced by the Danish Confederation of Professional Associations (AC). 15 per cent of the academics graduating in the summer of 2008 had still not found a job in February 2009. That's 3 per cent more than the previous year.

But according to Professor Michael Svarer from the School of Economics and Management at Aarhus University, there is no reason to panic. Not yet, at least.

“We know that in general terms unemployment among new graduates is more sensitive to market fluctuations. Partly because increasing unemployment

normally hits people with limited work experience first; and partly because the crisis means that more tenured staff tend to hang on to their jobs for longer – which means fewer vacant positions for new graduates to apply for,” he explains.

However, a longer-term perspective on unemployment shows that new graduates do not need to panic about finding a job – not yet. Because even though unemployment is higher than it was in 2007, it is still easier for new graduates to find jobs than it was two, three or four years ago. And according to Michael Svarer, all the signs indicate that new graduates will continue to be in demand in the future.

“We must always remember that the Danish labour market is basically short of man-

power. There's a recession at the moment, and most people agree that unemployment will increase over the next year or two. But once the economy starts to turn the corner and the baby boomers start retiring, new graduates will be in great demand once again,” he says.

Page 4

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.

Den nyeste udgave af CAMPUS kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 20. april.
Deadline for indlæg den 14. april kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2334, e-mail: campus@au.dk
Webisode: www.au.dk/campus

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Hornslet Avistryk

ISSN: 1604-1607

Redaktionen

Hans H. Plauborg
Ansv. redaktør
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Kristian Serge
Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
M: 2338 2221
ksl@adm.au.dk

Gitte Bindzus
Knudsen, journalist
T: 8942 1981
M: 6020 2626
gbk@adm.au.dk

Louise Debois
Studentskribent
M: 3082 3007
ldn@adm.au.dk

Astrid Hellerup
Madsen
Studentskribent
M: 2096 6855
ahm@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
lk@adm.au.dk

Søren Kjeldgaard
Fotografelev
T: 8942 2347
M: 6020 2694
sskj@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
jbra@adm.au.dk

Ministeriet erkender ranglistekaos

Videnskabsministeriet erkender nu, at arbejdet med de såkaldte autoritetslister for uddeling af forskningsmidler blev grebet forkert an. Tidsfristen for at udarbejde en ny liste betyder, at ranglisterne ikke kommer i spil som grundlag for næste års fordeling af penge til forskning, og flere politikere er fortsat skeptiske over for hele ideen.

Af Helge Hollesen & Hans Plauborg

hho@adm.au.dk & hhp@adm.au.dk

– Embedsmændene var på deres grædende knæ.

Sådan beskriver en forsker fra Aarhus Universitet situationen, da Videnskabsministeriet tirsdag den 31. marts havde indkaldt medlemmer fra de 68 faggrupper, der har arbejdet med at rangordne tidsskrifter og forlag, til møde i ministeriet. 63 af de 68 faggrupper fralagde sig for et par uger siden ethvert ansvar for den liste, de gennem et år har arbejdet på at gøre klar, men som et udvalg under ministeriet ændrede uden at tale med faggrupperne (se ”Ranglistesagen kort”).

Og nu anerkender ministeriet altså selv, at forløbet har været dårligt planlagt, og at tidsrammen har været urealistisk. Faggrupperne er derfor blevet bedt om at sætte sig sammen igen og finde en løsning på de 4000 tidsskrifter, der stadig mangler på den endelige autoritetsliste. Fristen er sat til oktober, og det betyder, at den endelige liste ikke kan være klar, før partierne i Folketinget skal i gang med at

forhandle om, hvordan penge fra regeringens Globaliseringspulje til dansk forskning skal fordeles mellem universiteterne. Planen var, at de forhandlinger skulle være overstået inden sommerferien.

Skeptiske politikere

Det er dog langt fra sikkert, at et flertal i Folketinget overhovedet vil bruge listen som en af de indikatorer, der skal være grundlaget for at fordele penge mellem universiteterne.

– Regeringen har et kæmpe problem, hvis den ikke kan præsentere en liste, der kan bruges, siger Socialdemokraternes forskningsordfører, Kirsten Brosbøl, der aldrig været begejstret for den bibliometriske model. Hun vil dog lade sin vurdering af listen afhænge af, om den har legitimitet hos forskerne.

Forskningsordfører Marianne Jelved fra Det Radikale Venstre er mere skeptisk:

– Listen kan ikke tjene et formål, som er hensigtsmæssigt for universiteterne og for forskningen. Den er udtryk for systemtænkning, som kommer til at påvirke adfærd på

måder, som man så skal afbøde efterfølgende. Jeg er, for at sige det meget blidt og venligt, stærkt forbeholden over for at bruge bibliometri som grundlag for at fordele penge, siger den radikale forskningsordfører.

Også Jesper Langballe fra Dansk Folkeparti har længe talt imod at bruge bibliometri som indikator for, hvor mange penge et universitet skal have.

– Det kan ikke være rigtigt, at det skal give mere at skrive to oversigtsartikler om Grundtvig i et udenlandsk tidsskrift, end det gør at udgive et kæmpeværk om Grundtvig på et dansk forlag, lyder hans begrundelse.

SF-forskningsordfører Jonas Dahl mener dog, at det grundlæggende er i orden med en liste.

– Men listen skal være forskernes værk og ikke bureaukратиets, og før man begynder på den øvelse, skal vi have gjort noget ved de problemer, vi har i dag, hvor det går ud over forskningsfriheden, når forskerne selv skal skaffe penge til deres forskning, siger han. ■

Læs mere på side 7

Ranglistesagen kort

68 faggrupper med 360 forskere har i et år arbejdet med at ”ranke” de tidsskrifter og forlag, der er centrale for forskerne inden for hver faggruppe. Det har resulteret i en såkaldt autoritetsliste med omkring 20.000 tidsskrifter og forlag.

Listen er delt i et niveau 1 og et højere rangerende niveau 2, der kun må omfatte de absolut førende forlag og tidsskrifter og højst udgøre 20 procent af hele listen.

Listen er en såkaldt bibliometrisk indikator, der skal belyse forskernes publiceringer.

Det giver 1 og 5 point at publicere henholdsvis en artikel eller en bog på niveau 1, men 3 eller 8 point på niveau 2.

En del af pengene til universiteterne skal fordeles efter, hvor mange point forskerne på det enkelte universitet opnår på et år. Folketinget beslutter senere, hvor stor indflydelse bibliometrien skal have på bevillingerne.

Listen skal tilskynde danske forskere til at publicere i internationale tidsskrifter. Publicering på dansk og på danske forlag er udelukket fra det høje niveau.

Da faggrupperne havde afleveret deres lister, var de enige om, hvordan 16.000 tidsskrifter og forlag skulle fordeles på de to niveauer. Placeringen af de sidste omkring 4000 tidsskrifter, som var placeret på forskellige niveauer af forskellige faggrupper, blev afgjort af et Fagligt Udvalg under Videnskabsministeriet, uden at faggrupperne blev hørt. Det betød, at mange faggrupper fik nedgraderet centrale tidsskrifter, men omvendt fik tidsskrifter, som de meget sjældent skriver til, på deres niveau 2-liste.

Efter protester fra 63 af de 68 faggrupper trak Videnskabsministeriet listen tilbage. Nu skal de 68 faggrupper forsøge at blive enige om placeringen af de sidste 4000 tidsskrifter inden oktober i år.

Miljøet på kollegiets dagsorden

Fem 4. Maj Kollegier landet over ligger i skarp konkurrence om at blive det mest miljøvenlige af sin slags. I tre uger gælder det om at spidse sparekniven og skære ned på energien.

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

Tag korte bade, sluk lyset og skru ned for varmen. Spareråd lyder ofte en anelse kedelige, men det kan faktisk godt være både sjovt og særdeles sundt for kreativiteten at være miljøbevidst, for alle midler tages i brug, når det handler om at vinde 4. Maj Kollegiernes miljø-battle. Stearinlys en masse er det foretrukne våben i kampen for et lavere energiforbrug, men også fællesspisning, bytte-ting-dag og miljørigtige fester er populær ammunition.

– De fleste er virkelig engagerede i konkurrencen, og der har været rigtig mange sjove tiltag på alle kollegierne, fortæller en af initiativtagerne til miljø-battlen, Sara Ledaal, som bor på 4. Maj Kollegiet i Århus. For omkring et år siden gik hun sig en tur i kollegiets have. Her fandt hun en kompostspand, som aldrig blev brugt, og det satte tanker i gang:

– Jeg kom til at tænke på, at det kunne være sjovt at fokusere mere på miljøet på kollegiet. Vi ser aldrig vores vand- og elregninger og har

ikke noget overblik over, hvor meget energi vi egentlig bruger, fortæller hun.

Ivrige sponsorer

På højkant i konkurrencen står sponsorerede præmier som miljørigtigt vaskepulver, økologisk øl, økologiske kogebøger og billetter til årets Roskilde Festival. Derudover har kollegierne bl.a. fået sponsoreret elsparepærer, blandingsbatterier og en kalkknuser.

– Der har været en overvældende interesse fra sponsorerne. Nogle har svaret tilbage efter et par timer og sagt: ”Hvad vil I have?” Det er helt fantastisk, fortæller den anden initiativtager, Kristian Eskildsen.

Når kollegianerne har afholdt et arrangement eller udført diverse miljørigtige tiltag, uploader de billeder på Facebook. Selv om mange af tiltagene omhandler fælleshygge i stearinlysens skær, skal dokumentationen nemlig være i orden, for i juryen sidder fagfolk, der har helt tjek på det med miljøet.

– Ud over repræsentanter fra kollegierne har vi både en person fra energitjenesten, en underviser fra

Foto: Lars Kruse/AU-foto

TILBAGE TIL LIVMODEREN. Scenografen og kostumedesigneren Sus Haugland er i færd med at færdiggøre en gigantisk model af en livmoder i 7.-8. måned. Livmoderen skal afløse en tidligere model på Steno Museets faste udstilling.

Det har taget fem personer tre uger at lave livmoderen, men så er den også helt autentisk med hjertelyd, blodårer, æggeledere og lysende follikler, som publikum kan stikke hånden op i. /hp

Ingeniørhøjskolen og en kaospilot i juryen. Det er også vigtigt, at kvaliteten af tiltagene er i orden, forklarer Kristian Eskildsen.

Social effekt

Sara Ledaal og Kristian Eskildsen er sikre på, at alle kollegierne skærer kraftigt i deres energiforbrug i de tre uger, konkurrencen varer, og de håber, at det også får beboerne til at spare på el, vand og varme i fremtiden. Men initiativet kaster ikke kun miljømæssige gevinster af sig.

– Ofte ender vores fællesaftener med videofilm, men for at spare strøm har vi i stedet lavet bordtennisturneringer, foredragsaftener og en masse fællesspisninger. En dag kogte vi risengrød i en dyne, satte os op på loftet og fortalte vandrehistorier, og en anden dag havde vi indisk madaften, hvor vi spiste med fingrene for at spare på bestik og opvask. Det har virkelig været sjovt, fortæller Kristian Eskildsen.

På konkurrencens andensidste dag fik det miljøvenlige stearinlys-

foredragsarrangement dog hård konkurrence af en fodboldlandskamp i fjernsynet, men Kristian og Sara er fortrøstningsfulde og mener nu nok, at beboerne vil gøre en ekstra indsats lige inden målstregen.

– Vinderne afsløres til 4. maj-festen, hvor alle kollegierne deltager. Det bliver superfedt, og der er stor prestige i at vinde, for alle har gjort en kæmpe indsats, siger Sara Ledaal. ■

KORT NYT

27 mio. kroner til universitetsansat

Den bedstlønnede universitetsansatte i USA tjener 4,4 mio. dollar (ca. 27 mio. kroner) om året. Det viser en ny opgørelse over lønforholdene for universitetsansatte i USA, som magasinet *Chronicle of Higher Education* har lavet.

Manden med den høje løn hedder Pete Carroll, og han er hverken rektor eller topforsker, men derimod cheftræner for University of Southern Californias fodboldhold. Faktisk er der meget få rektorer helt i toppen af løn-skalaen. Hovedparten af de 88 ansatte på private universiteter i USA, der tjener over en mio. dollar om året, er professorer og ledere inden for det sundhedsvidenskabelige område eller trænere inden for universitetssporten. Kun 11 er rektorer. Gennemsnitslønnen for rektorer er med 500.000 dollars eller ca. 2,8 mio. kroner om året dog stadig betydelig højere end i f.eks. England, hvor rektorenes gennemsnitsløn i 2007 var 177.000 pund om året, svarende til ca. 1,5 mio. kroner. Ifølge bladet *Forskerforum*, der for et par år siden søgte aktindsigt i rektorlønningerne i Danmark, svarer 1,5 mio. kroner ganske nøje til det beløb, rektor for Aarhus Universitet, Lauritz B. Holm-Nielsen, får om året.

Administrativt vokseværk på KU

Københavns Universitets (KU) samlede udgifter til administration og ledelse er vokset med 700 mio. kroner fra 2005-2007. I forhold til universitetets totale omsætning er der dog kun tale om en stigning fra 14,3 procent til 15 procent. Ifølge KU-direktør Jørgen Honoré skyldes stigningen primært fusionen med Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole og Danmarks Farmaceutiske Universitet. Han forventer, at fusionen på længere sigt vil give en billigere administration. Formanden for Danske Universiteter Jens Oddershede siger til *Universitetsavisen*, at alle landets universitetsadministrationer vokser, fordi ministeriet og politikerne pålægger universiteterne flere og flere administrative opgaver.

Klimastipendier til udlændinge

10-12 studerende fra hele verden vil i den kommende tid få mulighed for at studere kvit og frit på 13 klimarelaterede danske masteruddannelser, bl.a. på Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Det sker med såkaldte COP15 Climate Scholarships, som den danske regering har oprettet i forbindelse med den store klimakonference i København i december måned. Stipendierne finansieres af penge, der spares ved ikke at dele gaver ud til deltagerne på konferencen.

Universiteter ”under anklage” fra DI

Under overskriften ”Retten er sat. Universitetsuddannelsernes kvalitet stilles for et nævningeting” inviterede Dansk Industri den 1. april til en konference om universiteternes fremtid og ikke mindst kvaliteten af de uddannelser, vi har i dag. De mange fremmødte diskuterede bl.a. sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på universiteterne, og om det er muligt både at tilgodese bredden og eliten. Debatterne tog bl.a. udgangspunkt i Aarhus Universitets studiemiljøundersøgelse fra 2007, hvor de studerende sagde, at de i gennemsnit kun bruger 29 timer om ugen på deres studium, mens de internationale ECTS-krav lægger op til en gennemsnitlig ugentlig studieindsats på 37 timer.

Ledigheden stiger for nyuddannede

Finanskrisen er begyndt at ramme de nyuddannede akademikere. Det viser de seneste ledighedstal fra Akademikernes Centralorganisation. Men der er ingen grund til panik – endnu, siger en økonomiprofessor.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Det er blevet lidt sværere at finde det første job efter specialet. Det viser de nyeste ledighedstal fra Akademikernes Centralorganisation (AC).

For mens finanskrisen stadig ikke har sendt den generelle akademikerledighed i vejret, har de nyuddannede fået sværere ved at komme i arbejde. Af de akademikere, som blev færdige i sommeren 2008, havde 15 procent endnu ikke fundet job i februar 2009. Det er 3 procent mere end i samme periode året før.

Men at det er de nyuddannede, der bliver ramt først af den øko-

nomiske krise, er ifølge professor Michael Svarer fra Institut for Økonomi på Aarhus Universitet ikke så overraskende.

– Vi ved, at ledigheden blandt de nyuddannede generelt er mere følsom for konjunktursvingninger. Dels fordi stigende arbejdsløshed typisk først rammer dem med begrænset arbejdsmarkedserfaring, og dels fordi krisen betyder, at flere fastansatte holder fast i deres job, så der bliver færre jobåbninger, som de nyuddannede kan besætte, forklarer han.

Ingen panik

Ser man ledighedstallene i det lidt længere perspektiv, står det dog klart, at der måske ikke er

den store grund for de nyudsprungne kandidater til at gå i jobpanik – endnu. For selvom ledigheden godt nok er højere end i 2007, er det stadig nemmere for nyuddannede at finde arbejde nu end for både 2, 3 og 4 år siden. Og alt tyder ifølge Michael Svarer på, at der også i fremtiden vil være brug for de unge hænder.

– Det, man skal huske, er, at det danske arbejdsmarked dybest set mangler arbejdskraft. Lige nu er der en nedgangsperiode, og over de næste et til to år er de fleste enige om at ledigheden vil stige. Men når økonomien begynder at rette sig, og de store generationer begynder at gå på

pension, vil der igen være rift om de nyuddannede, siger han.

Michael Svarer anbefaler nyuddannede, der går ledige her og nu, at brede deres jobsøgning ud, så de ikke bare går efter at lande drømmejobbet i første hug.

– Vi ved, det er skidt for den fortsatte tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis man har haft lange perioder med inaktiv ledighed. Det er bedre at få noget arbejdsmarkedserfaring fra et område, der måske ikke rammer ens fremtidige ønsker helt præcist, end bare at gå ledig og vente, lyder rådet fra økonomiprofessoren. ■

Se AU-karaktererne på nettet

Nu kan de nysgerrige få et samlet overblik over karakterniveauet på Aarhus Universitets bachelorprojekter og kandidatspecialer. De mange karakterer er nemlig netop blevet lagt på universitetets hjemmeside.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

11,0 i snit for et speciale på Molekylærbiologi og 5,9 i snit for en bacheloropgave på Spansk.

På www.au.dk/gennemsigthed vil det fremover være muligt at se karaktergennemsnittet for de studerendes store afsluttende opgaver for hele Aarhus Universitet.

Terkel Rørkær Sigh er fuldmægtig i kvalitetsenheden, som står for arbejdet med at vedligeholde siden. Han forklarer, at arbejdet med at få samlet karaktererne har stået på i nogen tid, og at det sker efter et krav fra Videnskabsministeriet.

– Jeg tror, ideen fra ministeriets side var at lave en art smiley-ordning, hvor de studerende kan se, hvilket karakterniveau deres fremtidige uddannelse har. Og så er det selvfølgelig også altid godt at se, om den karakter, man selv har fået, falder over eller under gennemsnittet, forklarer han.

Listen afslører, at der umiddelbart er store forskelle på karakterniveauet mellem uddannelserne. Men det er der som sådan ikke noget galt i. Ifølge

Videnskabsministeriets karakterbekendtgørelse skal karaktererne nemlig afspejle, i hvor høj grad den enkelte studerende opfylder fagkravene på studiet – 10 skal f.eks. gives for ”den fortrinlige præstation”, som ministeriet skriver. Faktisk er det direkte nævnt i bekendtgørelsen, at eksaminatorerne ikke må tilstræbe, at karaktererne altid lander på et fastlagt gennemsnit – f.eks. 7.

Mere tid til vejledning

Det næsthøjeste bachelorsnit og det højeste specialesnit, på henholdsvis 10,3 og altså imponerende 11,0, findes på Molekylærbiologisk Institut.

Instituttleder Erik Østergaard Jensen er ikke overrasket over, at instituttet ligger i den højeste ende rent karaktermæssigt, bl.a. fordi studerende i molekylærbiologi er meget privilegerede i forhold til vejledning.

– Når vores studerende skriver især specialer, men også bacheloropgaver, arbejder de ofte i laboratoriet med tæt og daglig kontakt med deres vejleder. Dermed vender man de konkrete resultater og får løbende input. Det er selvfølgelig de studerende

selv, der skriver specialet, men de har hele tiden mulighed for faglig sparring, siger han.

Erik Østergaard Jensen forklarer, at Molekylærbiologis normerede 12 måneders specialetid som regel er opdelt i 9 måneders laboratorieundersøgelser og 3 måneders skrivning. Og instituttets egne undersøgelser viser også, at de høje karakterer nok ikke er helt grundløse.

– For et par år siden under-

søgte vi, hvad der sker med vores kandidater, når de er færdige hos os. Det viste sig, at 70 procent endte med at tage en ph.d.-grad enten i Danmark eller udlandet. Når så mange kan få adgang til at forske videre, viser det vel, at vi ikke gør det helt skævt, siger Erik Østergaard Jensen. ■

Se alle karaktersnittene på hjemmesiden www.au.dk/gennemsigthed

AU-studiers karaktergennemsnit for kandidatspecialet

Seks laveste:

Fransk.....6,8
Middelalderarkæologi 7,7
Driftsøkonomi..... 7,7
Fysik..... 7,8
Pædagogisk Antropologi .. 8,1
Pædagogisk Filosofi 8,1

Fem højeste:

Litteraturhistorie 9,8
Etnografi og
socialantropologi..... 9,9
Idehistorie..... 10,0
Nationaløkonomi 10,3
Molekylærbiologi. 11,0

Gennemsnitlige karakterer efter den nye skala i perioden 1. oktober 2007 til 31. august 2008. Kilde www.au.dk/gennemsigthed

Bring Your Ideas to **LIFE**

ÅBENT HUS , NETVÆRKS- & KARRIEREDAG 24. APRIL

Er du færdig med din bacheloruddannelse, eller bliver du det snart? Hvis du er interesseret i at erhvervsrette sidste del af din uddannelse eller netværke dig til et relevant studiejob, så er du velkommen, når LIFE – Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet holder åbent hus, netværks- og karrieredag. Her kan du blive klogere på, hvordan din karriere kan udforme sig, hvis du tager en af LIFEs 17 kandidatuddannelser.

Det foregår **fredag d. 24. april på Frederiksberg Campus**, Thorvaldsensvej 40, 1871 Frederiksberg fra 10-15.30

Hele dagen vil der være fokus på at skabe netværk og på jobmuligheder under og efter dit studium. Du vil blandt andet kunne deltage i karriereworkshops og virksomhedsmesse.

Læs mere om åbent hus på www.life.ku.dk. Du er velkommen til at møde op på selve dagen uden at tilmelde dig. Men hvis du tilmelder dig, er du sikker på, at der er frokost til dig på dagen. Du kan tilmelde dig på www.life.ku.dk/karriereworkshop.

Program for dagen

- 10.00 Mød din fremtidige arbejdsplads: tal med ansatte fra 20 internationale virksomheder og organisationer. Virksomhedsstandene er åbne til kl. 15.
- 10.00 Karriereworkshops – sådan netværker du dig til et studiejob, praktikophold eller dit første job
- 11.00 Karriereworkshops fortsat
- 12.00 Gratis frokost (hvis du er tilmeldt på forhånd)
- 13.00 Sådan erhvervsretter du sidste del af din uddannelse
- 13.10 Hør om den af de 17 kandidatuddannelser, du er interesseret i. Ved studieledere og studerende
- 13.55 Hør hvordan færdige kandidater bruger deres uddannelse
- 14.55 Hør om en anden af de 17 kandidatuddannelser
- 15.30 Oplev A-vej – fredagsbaren på LIFE

DET BIOVIDENSKABELIGE FAKULTET
FOR FØDEVARER, VETERINÆRMEDICIN OG NATURRESSOURCER
KØBENHAVNS UNIVERSITET

17 kandidatuddannelser inden for Life Sciences: Agricultural Development – Agronomi – Biologi-bioteknologi – Fødevidenskabelig – Gastronomi og sundhed – Havebrugsvidenskab – Human ernæring – Jordbrugsøkonomi – Klinisk ernæring – Landskabsarkitektur – Landskabsforvaltning – Miljøkemi og sundhed – Miljø- og naturressourceøkonomi – Parasitologi – Procesanalytisk teknologi – Skovbrug – Veterinærmedicin

AU•nyt

Redigeret af
Gitte Bindzus Knudsen

Chokoladefarvede grise hjælper forskere

DJF: Et kuld mørkebrune Yucatan-grise født på Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet skal hjælpe læger med at forstå åreforkalkning og er samtidig med til at udvikle kloningsteknikken.

Grisene er specielle ved, at de indeholder det såkaldte PCSK9 D374Y-gen, som er et gen fra mennesker, der kan påvirke kolesterolniveauet og åreforkalkning. De er samtidig klonede, da Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet har lavet ens kopier af grisene ved hjælp af moderne bioteknologiske metoder.

– Vi modtager cellemateriale fra læge Jacob Fog Bentzon, Hjerte-medicinsk Afdeling, AUH, Skejby. Det består af grise-celler, der indeholder genet PCSK9. Når vi modtager cellematerialet, kloner vi cellerne med en teknik, der stadigvæk er under udvikling og derfor ikke er rutine endnu. Vores udfordring er at forbedre og forfine teknikken og i det hele taget undersøge, om det er en brugbar teknik, der ikke er for arbejdskrævende i forhold til resultaterne, siger forskningsprofessor Henrik Callesen fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Det er ikke første gang, fakultetet kloner grise. Verdens første klonede, transgene grise med et gen for Alzheimers sygdom kom til verden på fakultetet for to år siden og har nu født deres egne alzheimergrise.

MEDICOPRISEN TIL CODY BÜNGER FOR RYGKIRURGI I VERDENSKLASSE

SUN: Overlæge og professor Cody Bünger er blevet tildelt Medicoprisen 2009 som en anerkendelse af hans virke for at skabe et videnskabeligt grundlag for anvendelsen og udviklingen af kirurgiske teknikker. Cody Bünger har gennem en lang årrække ydet en stor indsats med både grundvidenskabelige og kliniske studier inden for ortopædkirurgi – særligt i forbindelse med højt specialiseret ryggkirurgi. Professoren leder desuden Ortopædisk Forsknings Laboratorium i Århus og har senest engageret sig i det tværvidenskabelige Interdisciplinært Nanoscience Center på Aarhus Universitet.

Specialundervisning er en god hjælp

DPU: Specialundervisning har positive effekter, men indsatsen kan forbedres, især for adfærdsvanskelige børn. Det viser to nye undersøgelser fra Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, der har undersøgt effekten af folkeskolens specialundervisning. Undersøgelserne viser blandt andet, at den positive effekt ikke i særlig grad er knyttet til bestemte indsatsformer, men at den først og fremmest er knyttet til den professionelle støtte. Det er af afgørende betydning, at de lærere og pædagoger, der yder en specialpædagogisk indsats, har en indsigt i specialpædagogik, og at de handler professionelt i forhold til de øvrige lærere, pædagoger eller andet personale, de har berøring med.

Specialundervisningens elever vurderer imidlertid, at støtten ikke altid opleves som effektiv. Der er behov for, at der sker en tydelig dokumentation af undervisningsudbyttet, og at fremgangen i elevens undervisning løbende følges med henblik på tilpasning af undervisningsstrategi og undervisningsformer.

Europæisk klimapolitik skal tænkes ind i økonomi- og transportpolitik

DMU: Specifikke tiltag for at tackle klimaforandringer som for eksempel handel med CO₂-kvoter får kun den ønskede effekt, hvis de understøttes af og indgår i en sammenhæng med regeringernes socialpolitik og økonomiske politik. Det fremgår af en rapport, som i dag er offentliggjort af Partnership for European Environmental Research (PEER). PEER samler syv af Europas største miljøforskningsinstitutioner, heriblandt Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) ved Aarhus Universitet.

Rapporten vurderer bl.a. omfanget af integration af klimapolitiske målsætninger i andre politikker i seks europæiske lande, såvel på nationalt og lokalt niveau som inden for politiske nøgleområder som energi og transport. Den analyserer tiltag og midler, der anvendes nationalt, regionalt og lokalt til at øge integrationen af klimapolitikker og til at forbedre sammenhængskraften på tværs af politikområder.

Nyt forskningsprojekt om udvandring til USA

HUM: Universitetet Dana College i Nebraska, der har udnævnt kronprinsen til æresdoktor, rummer et værdifuldt arkiv om danske udvandrere til Midtvesten. Arkivet vil spille en central rolle for et forskningsprojekt, som en større forskergruppe tilknyttet Aarhus Universitet netop har igangsat.

Projektets leder, lektor Michael Böss fra Institut for Sprog, Litteratur og Kultur, udtaler om forskningsprojektet:

– Projektet vil kaste nyt lys over historien om den danske udvandring til Nordamerika. Det vil fokusere på, hvordan udvandrerne fortsatte deres liv som danskere, selv om de blev amerikanske patrioter. De levede så at sige i to verdener på én gang.

Forskningsprojektet bliver udført af et stort, tværfagligt netværk af 13 danske, skandinaviske og amerikanske eksperter.

Ny undervisningsform på Jura en succes

SAM: På jurastudiet er undervisningsformen for nylig blevet lagt om. Formålet har været at skabe sammenhæng i undervisningen og at gøre studiemiljøet bedre for de studerende, og det har været en succes. Tidligere har der været en skarp opdeling mellem forelæsninger og holdtimer, men det er slut nu.

– Ændringerne betyder, at der nu er en struktureret ugeplan, hvor man starter med en forelæsning, hvorefter der er holdtimer, og herudover har man så nogle opgaver, som der gives feedback på hver uge, fortæller Anne-Dorte Bruun Nielsen, der er studieleder på Juridisk Institut.

Næsten alle har været tilfredse med omlægningen, hvilket også kan ses på den første nye eksamen, hvor 89 % af de studerende bestod første gang. Til sammenligning er der i gennemsnit 57 %, som har bestået ved sommereksamen gennem de sidste fire år. Desuden ligger karaktergennemsnittet højere end tidligere.

Nyt projekt skal skaffe højtuddannet, udenlandsk arbejdskraft til midtjysk erhvervsliv

ASB: Karrierecentret på Handelshøjskolen har netop modtaget en bevilling på 3,8 millioner kroner til at lede et nyt projekt, der skal skaffe midtjyske virksomheder højtuddannet, udenlandsk arbejdskraft. Målet er at fastholde udenlandske studerende på det danske arbejdsmarked.

– Udenlandske studerende, der studerer i Danmark, kan bidrage til en dansk virksomhed med dyrebare kom-

petencer. Kombinationen af deres sprogkundskaber, kulturelle kendskab til det land, de stammer fra, samt deres faglige viden fra studiet udgør en ekspertviden, som kan åbne døre til internationale markeder. En viden, der er ekstremt dyr at købe sig til af eksterne konsulenter. Desuden har de udenlandske studerende ofte allerede virksomhedserfaring med sig i bagagen, da det i mange lande er normalt at arbejde allerede efter bachelorgraden. Der-

for gælder det om at fastholde de studerende i Danmark, så de ikke rejser hjem efter studieopholdet, siger leder af ASB Karrierecenter og projektansvarlig Jette Hammer.

Foruden Handelshøjskolen deltager Aarhus Universitet, Arkitektskolen, HIH i Herning og Studenterhus Århus i projektet.

Natur- og teknikforskere vil måles på, hvor ofte de bliver citeret

Det er nødvendigt at anerkende kulturforskelle, når der skal dels penge ud til forskningen, siger en gruppe af dekaner efter kritikken af Videnskabsministeriets autoritetsliste.

På Aarhus Universitet advarer to dekaner mod at bruge forskellige målemetoder på hovedområderne.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Danske forskere inden for teknik og naturvidenskab skal måles på, hvor ofte de bliver citeret, frem for hvor de publicerer deres artikler. Det foreslår dekanerne på TekNat-området på de danske universiteter nu efter sammenbruddet i Videnskabsministeriets arbejde med at opstille en autoritetsliste over tidsskrifter og forlag, der skal bruges til at vurdere danske forskeres arbejde.

– Det er ikke optimalt at presse samme model ned over meget forskellige faglige kulturer på hovedområder som naturvidenskab og humaniora, siger Erik Meineche Schmidt, der er formand for TekNat-dekanerne.

Forskelle skal anerkendes

Dekangruppen mener, at tiden nu er kommet til at anerkende, at forskellige hovedområder har forskellige kulturer og kriterier for kvalitet. Derfor skal det være op til det enkelte hovedområde at afgøre, hvordan dets forskning skal vurderes som grundlag for at fordele forskningspenge mellem universiteterne.

Det skriver TekNat-dekanerne i et brev til Videnskabsministeriet, hvor de også udtrykker stor bekymring over, hvordan arbejdet med autorisationslisten har udviklet sig. De tilslutter sig kritikken fra næsten alle de 68 faggrupper, der har arbejdet med at nominere tidsskrifter og forlag til listen (se side 3).

– Når hele forskersamfundet tager afstand fra listen, er det en naturlig anledning for dekankredsen til at præcisere sit synspunkt. Og så benytter vi lejligheden til at gentage vores forslag, som vi fremsatte allerede i starten af processen, hvor det blev ignoreret, siger Erik Meineche Schmidt.

Lidt mere begavet

Han begrundet forslaget om at bruge citationer med, at det inden for teknik og naturvidenskab er et alment anerkendt udtryk for kvaliteten af en forskers arbejde.

– Derfor vil vi også gerne bruge det parameter som grundlag for at fordele forskningspengene inden for vores område. Og så er det også lidt mere begavet at bruge citationer end at tælle, hvor forskerne har publiceret.

– Men citationer er jo også en omstridt parameter?

– Ja, og man skal være omhyggelig med, hvilke databaser man bruger til at opgøre, hvor meget en forsker bliver citeret. Men jeg tror, man kan finde noget, som folk vil synes er om ikke optimalt, så i hvert fald det bedste. Og hvis man anerkender, at der skal måles og tælles, når forskningspengene skal deles ud, så er citationer det mest fornuftige i natur og teknik.

– Der er forskellige traditioner for, hvordan fagene på TekNat-området citerer. Skal man tage højde for det?

– Selvfølgelig. Det gør vi også her på fakultetet, hvor vi tager hensyn til kulturforskelle og forskelle i publikationsadfærd, når vi tager stilling til, hvilke ansøgere der skal have stipendier og fremmes i forskellige sammenhænge.

Forsøg med citationer

Forslaget fra TekNat-dekanerne får i første omgang en kølig modtagelse hos den styregruppe, som er sat til at følge arbejdet med autoritetslisten. Her siger formanden for de danske universitetsrektorer, Jens Oddershede fra Syddansk Universitet, at autoritetslisten skal på plads, før man kan overveje at tage andre målemetoder i brug.

– Vi vil gerne have ét princip for fordeling af forskningsmidler, som kan bruges på tværs af universiteter og hovedområder, og det kan autoritetslisten. Men når den er på plads, vil vi også lave en udregning af forskningskvaliteten inden for teknik og naturvidenskab, som er baseret på citationer. Det gør det muligt at undersøge, om der er systematiske forskelle i de to måder at opgøre forskningskvalitet.

Humaniora er slet ikke parat til at bruge citationer.

Dekan Bodil Due, Humaniora

teten inden for teknik og naturvidenskab, som er baseret på citationer. Det gør det muligt at undersøge, om der er systematiske forskelle i de to måder at opgøre forskningskvalitet. Viser det sig at være tilfældet, er vi åbne for at erstatte autoritetslisten med citationer inden for nogle fag, siger Jens Oddershede.

Kritik fra SAM og HUM

På Aarhus Universitet advarer dekanerne for Humaniora og Samfundsvidenskab imidlertid mod at bruge forskellige målemetoder på hovedområderne.

– Humaniora er slet ikke parat til at bruge citationer, og jeg vil være dybt bekymret for både de humanistiske og de samfundsvidenskabelige områder, hvis der sker en forhåndsopdeling mellem dem og det naturvidenskabelige område, siger dekan Bodil Due fra Det Humanistiske Fakultet.

Dekan Svend Hylleberg advarer mod det, han kalder "klagesangen fra de teknisk-naturvidenskabelige områder".

– De forsøger egoistisk at få lov at gøre, som flertallet af dem plejer, skriver han i sin klumme i dagbladet *Information*. Han mener, at TekNat-dekanernes anbefalinger vil betyde, at universiteterne bliver delt op i "det gode og det dårlige selskab". ■

DET HUMANISTISKE FAKULTET
AARHUS UNIVERSITET

STORIES OF NATIONHOOD IN PLURAL SOCIETIES

MatchPoints Seminar. May 14 – 15, 2009. Aarhus University.

The significance and role of national narratives for public values, collective identification, academic historiography, and the integration of immigrants.

Thursday, May 14

9.30 Opening

9.45 Prof Francis Fukuyama (Johns Hopkins/Aarhus): "American Identity"

10.30 Prof Rogers M. Smith (Pennsylvania): "The Impact of Immigration on Stories of Peoplehood in the United States"

11.15 Prof Desmond King (Oxford): "Immigration, Democratization and State-Building in the United States"

13.00 Prof Eric Rauchway (UC Davis): "The Tension between Political Nation-Building, Immigration and Regional Narratives in American History"

13.45 Prof Leo Chavez (UC Irvine): "The Latino Threat: Constructing Immigrants and the Nation in the United States"

14.30 Ass. Prof Tomás Jimenez (Stanford): "The Replenished: Mexican Americans, Mexican Immigration and the Dynamics of Ethnic Identity"

15.45 Prof Emer. Martin Heisler (Maryland): "Our Stories, Our Selves: Collective Identities and the Dialogics of Narrative"

16.30 Prof Helle Porsdam (Copenhagen): "Law as Cultural Glue in the United States and Europe"

Friday, May 15

9.00 Prof Andrew Cohen (Carleton): "Canada's Story: The Urgency of History"

9.45 Prof Emer. Jack Granatstein (York): "Who Are We now? A Multicultural Canada in the 21st Century"

11.00 Prof Ove Korsgaard (Aarhus):

"Grand Narratives in Danish History: From Functional Identity to Problematic Identity"

11.45 Assoc. Prof Bernard Eric Jensen (Aarhus): "Towards a Theory of Peoplehood as Social Imaginary – Its Presuppositions and Implications"

12.30 Assoc. Prof Claus Møller Jørgensen (Aarhus): "History-writing and National Identity – the Danish case"

14.15 Panel debate 1: European narratives, immigration and integration

Chair: Prof Richard Jenkins (Sheffield)

16.00 Panel debate 2: North American narratives, immigration and integration.

Chair: Ass. Prof. Jørn Brøndal (University of Southern Denmark)

Registration etc.: www.narratives.dk.

Deadline: May 6.

Seminar fee: Kr. 900, kr. 600 for PhD students. Other students with student identification card: free entry, but without meals and coffee and registration necessary at address below.

Information: Michael Böss, Department of Language, Literature and Culture, engmb@hum.au.dk

Organised on behalf of Aarhus University by Department of Language, Literature and Culture, Canadian Studies Centre (CSC) and the Nordic Association for Canadian Studies and with the support of AUFF and Danmarks Forskerskole for Historie.

Danske Studielegater

– hent ny viden i udlandet

Er du i gang med en videregående uddannelse, og skal du læse tre til 12 måneder i udlandet? Så kan du søge et Danske Studielegat på 20.000 kr. før skat. Og måske allerede være på vej til alverdens viden.

Læs mere om vilkårene og ansøg på www.danskebank.dk/studielegat.
Der er ansøgningsfrist den 1. maj 2009.

Om Danske Studielegater

Danske Studielegater er en del af vores program for finansiell forståelse og investering i uddannelse. Med Danske Studielegater ønsker vi at være med til at give studerende mulighed for at læse i udlandet og bringe ny viden med hjem.

Danske Bank

Når livet slutter

➡ Fortsat fra side 1

nere har kunnet identificere.

Efter den negative 12. behandling påbegyndte hun derfor en anden slags kemobehandling, men heller ikke den hjælp, og i stedet spredte kræften sig med en styrke, som når ukrudt bryder gennem asfalten.

– Hver gang jeg startede en ny behandling, blev jeg rigtig syg. Jeg kunne se og mærke på min krop, at jeg efterhånden ikke kunne klare mere, og at den var alt for belastet af alle de behandlinger og følgevirkninger, som jeg havde været igennem. Men så sagde lægerne, at der var en tredje mulighed, og det var kemo i tabletform. Den prøvede jeg så, men efter halvanden dags behandling blev jeg hundesyg igen og blev indlagt. Jeg fik igen konstateret en form for infektion – eller det vil sige, at mine blodprøver viste, at jeg burde have en slem infektion i kroppen, men den var der bare ikke. Jeg havde feber og ekstremt høje infektionstal, men lægerne kunne ikke finde ud af, hvad det skyldtes. På det tidspunkt sagde jeg, at jeg havde fået nok.

En ny læge fik dog overtalt hende til at prøve en sidste form for behandling, men da den heller ikke virkede, men i stedet førte til endnu en indlæggelse i næsten to måneder, blev lægen og Wiebeke Kjær enige om, at de havde prøvet alt, og at der ikke var mere at gøre.

– Jeg fik allerede fra starten fortalt, at jeg havde en uhelbredelig kræftsygdom, og at den var kritisk. Men jeg har en evne, der gør, at jeg ikke kan lade være med at tænke, at det kan jo være, de tager fejl. Det er ikke, fordi jeg fortrænger alvoren, for jeg er fuldstændig med på, hvad lægen siger til mig. Og som jeg har det nu, ved jeg inderst inde, at nej, de tager ikke fejl, men det kunne være sjovt, hvis jeg kunne narre dem, smiler hun og tager en bid af sin småkage, mens hun kigger ud på solskinnet udenfor, så den blå himmel spejler sig i hendes brilleglas.

Ved siden af hende står en hospitalsseng, som hun nu bruger i stedet for sin egen inde i soveværelset. Egentlig ville hun ikke have, at den skulle ødelægge indretningen i stuen, men til sidst fik den alligevel lov til at få lejlighedens bedste plads. Her kan hun ligge og kigge ud på lyset, himlen og det spirende forår, som hun måske ser for sidste gang.

Døden er naturlig

Alt omkring sin død har hun allerede planlagt, for som hun siger:

– Lige så vel som man har et ansvar for sit eget liv, har man også et ansvar for sin død og dem, man forlader. Men jeg skal nok ikke sige ”man”, for så generaliserer jeg, og det er mig, der har et ansvar. Derfor må jeg tage hånd om, hvad jeg vil med hensyn til min død.

Tidsskemaet er samtidig stramt, når hun har valgt at donere sit legeme til videnskaben. Det har betydet, at det hele skal planlægges ekstra nøje, da familien nu kun har 24 timer med hende, efter at døden er indtrådt, inden hendes legeme skal overgives til universitetet.

– Det med restriktionerne omkring de 24 timer kom lidt bag på mig, så jeg var nødt til at få en snak med mine drenge og min mand om, hvad de ville sige til, at jeg gjorde det. Jeg ville meget gerne have, at de var med i det, og at de havde en forståelse for mit valg. Hvis de følte, at det var forkert, eller at de ikke kunne se det som en værdig afsked, skulle de give mig helt klar besked. Der måtte ikke være nogen tvivl mellem os eller noget, der var usagt. Det er det alt for vigtigt til, fortæller hun og forklarer, at en af hendes sønner nærmest så stresset ud ved tanken om, at der kun måtte gå 24 timer.

Derfor har Wiebeke Kjær også alt på plads og er ved at udarbejde en prioriteret liste over, hvem der skal ringes til, når det sker. Den vil hun gennemgå med sin familie.

For hende er døden naturlig at tale om, og det har den været, lige siden hun som ung drøftede død og begravelse med sin søster, herunder at hun ville begraves i de ukendtes grav. Hun ved dog godt, at ikke alle kan tale om døden på samme måde.

– Jeg har muligvis et anderledes syn på døden end de fleste. Derfor skal jeg også passe på, når jeg taler med andre om emnet, for jeg ved, at mange har svært ved det og faktisk helst ikke vil tale om det. For mig hænger døden sammen med livet, og selv om jeg selvfølgelig kan blive frygtelig ulykkelig,

“ **For mig hænger døden sammen med livet, og selv om jeg selvfølgelig kan blive frygtelig ulykkelig, når jeg tænker på, hvad jeg ikke kommer til at opleve, har jeg ikke frygten for at dø.**

Wiebeke Kjær

når jeg tænker på, hvad jeg ikke kommer til at opleve, har jeg ikke frygten for at dø. Jeg kunne vælge at blive bange og se på døden som noget uhyggeligt, men i stedet vender jeg det til, at der måske er noget spændende på den anden side.

Havde misforstået organdonation

Da Wiebeke Kjær blev donor, skete det egentlig lidt ved en tilfældighed. Lige siden 1970’erne har hun været organdonor, og det drøftede hun for nylig med en sygeplejerske under en af sine indlæggelser.

– Jeg fortalte hende, at det nok var lidt latterligt, at jeg stadig er organdonor, for mine organer kan formentlig ikke bruges til noget, når jeg har kræft. Jeg håbede dog, at de så i stedet kunne bruge mig til at skære i. Men til det sagde sygeplejersken, at det kunne de ikke, for det var to forskellige ordninger, og hvis jeg ville donere min krop til videnskaben, skulle jeg tilmeldes et andet sted. Det var jeg ikke klar over.

Wiebeke Kjær retter på en af puderne, som

hun har i ryggen, og masserer let sin nakke. Fysisk har sygdommen taget meget hårdt på hende, og selv et bad om morgenen kan gøre hende helt udmattet.

– Jeg kan bare mærke, at det går nedad og nedad. Når jeg vågner om morgenen, føler jeg først, at jeg har fået det bedre, men når jeg så begynder at lave ganske små ting, kan jeg mærke, hvor hårdt det er. Jeg har ingen kræfter eller energi.

Psykisk har sygdommen selvfølgelig også påvirket hende, og især det at få styr på alting, inden hun skal herfra, har fyldt meget.

– Der er så mange ting, der går op for en, som man skal have styr på, og ting, man skal have sagt til sine nærmeste pårørende. Og det tænker jeg da meget på. Jeg tænker i det hele taget rigtig meget. Vender og drejer ting, analyserer dem og prøver at få styr på en masse tanker. Mit sygdomsforløb har gjort, at jeg har fået øjnene op for at nyde det liv, jeg har og har haft, og være taknemmelig for min families, samt gode kolleger og venners enorme opbakning. Det er noget, som er så værdifuldt, og som jeg ikke på samme måde har forstået at modtage før. I hverdagen går det så stærkt, men nu har jeg haft tid til at ligge og fundere over tingene, og det er da positivt.

Vil fejre sin 60-års fødselsdag

Normalt når man taler om sygdom og død, hører man ikke ord som *positiv*, *taknemmelig* og *spændende*, men de strømmer alle ud af munden på Wiebeke Kjær, som hun fortæller sin historie.

Hun er ikke bange, men hun har heller ikke givet op endnu.

– Jeg giver ikke op, for jeg vil nå at holde min 60-års fødselsdag den 9. april.

Hun læner sig frem i sofaen, og med et smil fortæller hun om den store dag.

– Jeg har arrangeret en kæmpefest og inviteret alle de mennesker, der har støttet mig og været om mig, og som jeg har sat stor pris på gennem årene. Det er så stort for mig, og jeg glæder mig helt vildt. Men jeg er simpelthen så nervøs for, at jeg ikke kommer til at opleve

den. Jeg tror dog på, at jeg nok skal klare det, og jeg har planlagt, hvordan jeg vil hvile mig inden festen. Lægerne vil også hjælpe mig, og der, hvor vi skal holde fest, kan jeg låne en sofa, hvis jeg bliver træt. Jeg får så meget opbakning, alle mennesker er så søde ved mig, og jeg er simpelthen så privilegeret. Så det ville da være forfærdelig synd for de mennesker at udsætte dem for, at jeg slet ikke kommer. ■

Fordobling i antallet af donationer

I mange år har antallet af personer, der donerer deres legeme til Anatomisk Institut på Aarhus Universitet, ligget fast omkring 100 om året, og det har passet fint med, hvad instituttet har haft behov for.

I løbet af de seneste to år er antallet dog steget til mellem 150 og 200 om året, og alene i de første tre måneder af 2009 er antallet oppe på 80.

– Vi er selvfølgelig meget taknemmelige over de donationer, vi får, og vi er positivt overraskede over den stigning, vi har oplevet. Det betyder, at vi kan opretholde et ordentligt niveau i undervisningen, især nu, hvor antallet af studerende øges, siger Peter Holm-Nielsen, der er lektor, patolog og overordnet ansvarlig for donationsordningen på universitetet.

Han kan ikke forklare, hvorfor stigningen er kommet, men han gætter på, at det har noget at gøre med den øgede bevidsthed især på organdonation, hvor en kampagne sidste år opfordrede folk til at tage stilling til dette.

– De fleste vil bare gerne gøre gavn og hjælpe, før de forsvinder helt. For nogle med specielle sygdomme kan der også være et ønske om, at man vil hjælpe videnskaben, siger Peter Holm-Nielsen.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Ikke alle i Bibelen er enige om et evigt liv

Alle kender historien om Jesus, der for til himmels, men det er langt fra alle steder i Bibelen, at man har en opfattelse af det evige liv. I Det Gamle Testamente omtales det slet ikke.

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

– Bibelen har ikke nogen fælles, færdig holdning til spørgsmålet om det evige liv.

Så klart kan adjunkt Kasper Bro Larsen fra afdeling for Gammel og Ny Testamente på Det Teologiske Fakultet beskrive forestillingen om liv efter døden i Bibelen.

– Det er nok en almindelig opfattelse, at Bibelen fortæller om et evigt liv bag dødens grænse, men de bibelske forfattere ser faktisk meget forskelligt på det. Det Gamle Testamente viser slet ikke den store interesse for spørgsmålet, men nævner blot, at mennesker kommer i dødsriget, når de dør, fortæller han og forklarer, at i Det Gamle Testamente handler det gode liv ikke om evigt liv, men om et fredeligt og frugtbart liv i denne verden. Dette udtrykkes særligt markant i Prædikerens Bogs opfordring til at leve i nuet: ”Spis, drik og vær glad.”

To opfattelser

Først i Det Gamle Testaments sene skrifter møder man forestillingen om et liv på den anden side af døden, og det styrkes i Det Nye Testamente.

– I Det Nye Testamente er det evige liv en grundlæggende forestilling, som forbindes

med Jesu egen død og opstandelse. At enkelte kristne grupper dog har været af en anden opfattelse, kan vi f.eks. se, når Paulus korrigerer deres forståelse af opstandelsen, siger Kasper Bro Larsen. Han forklarer, at der i Det Nye Testamente generelt findes to forskellige opfattelser af, hvad det evige liv er.

– Den ene form for evigt liv er den futuriske, hvor det evige liv findes i fremtiden. Det svarer til den almindelige forestilling om, at man kan komme i himlen, når man dør. Den anden er den præsensiske, som siger, at det evige liv eller det egentlige liv er her og nu, hvilket vil sige, at når man tror på Jesus og realiserer hans forkyndelse, er man allerede gået fra døden og over til et evigt liv.

Religionerne har udviklet sig

At der findes denne forskel fra Det Gamle til Det Nye Testamente skyldes ifølge forskeren en generel udvikling af religionerne – fra velsignelsesreligion, der handler om livet før døden, til forløsningsreligion, der vil befri mennesket fra dets dødelighed.

– Folkekirkens begravelsesritual rummer i denne forbindelse en dobbelthed. Sætningerne ”Af jord er du kommet. Til jord skal du blive” kommer fra Det Gamle Testamente, mens den sidste: ”Af jord skal du igen opstå” er et typisk nytestamentligt udsagn, siger

Genopstandelsen og det evige liv har altid været et afomdrejningspunkterne i den kristne tro. Her er det Resurrection of Christ af Mikhail Nestorov fra slutningen af 1890'erne.

Kasper Bro Larsen og prøver også at sætte ord på, hvorfor forestillingen om et liv efter døden fylder så meget i religion.

– Forestillinger om evigt liv kan muligvis forstås som krisefænomener eller verdensflugt, hvor mennesker drømmer om en bedre erstatning for et elendigt liv på jorden. Men vigtigere er det, at forestillinger om det evige liv sætter det jordiske liv ind i en større sammenhæng, som giver mening og betydning til dette liv. Når religioner taler om en fortsat eksistens på den anden side, har det betydning for, hvordan mennesker forstår og lever deres liv her og nu. Livet bliver en vej med retning og mål. Selvom det evige liv typisk hører fremtiden til, kaster det sit lys tilbage på nutiden og livet før døden. ■

Livet slutter om et par hundrede millioner år – måske

Det kan godt være, at vi selv dør, men livet på planeten jorden vil potentielt kunne fortsætte i flere hundrede millioner år endnu. Til den tid begynder solen så til gengæld også at skrue ubehageligt op for temperaturen.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Det bliver ikke i vores levetid – faktisk bliver solen formentlig først for alvor et problem syv millioner generationer frem i tiden. Og Torben Arentoft indrømmer, at selv han har lidt mentalt svært ved praktisk at forestille sig de store tidshorisonter, som vi snakker om.

Men lektoren på Institut for Fysik og Astrofysik slår samtidig fast, at jorden bliver ubeboelig på et eller andet tidspunkt. Stjerner som solen følger nemlig en fastlagt livscyklus, som på et tidspunkt vil slukke for kontakten til den energi, som vores planet lever af.

– Vi kender en del til udviklingen i stjerner, og vi kan observere dem i forskellige stadier i universet. Derfor har vi et ret godt billede af, hvad der venter os, forklarer han.

Lang tid tilbage

Ifølge Torben Arentoft vil solens temperatur allerede om nogle hundrede millioner år være steget så markant, at jorden bliver et meget, meget ubehageligt sted at være. Om cirka 6,5-7 milliarder år har solen brugt så meget brint, at den fusionsproces, der i øjeblikket

giver os varme, langsomt vil stoppe. I stedet vil solen fusionere helium og langsomt begynde at udvide sig ud over jordens bane, så vi på et tidspunkt risikerer helt at blive opslugt.

Til sidst, om cirka 8 milliarder år, vil solen være helt slukket og forandret til en hvid dværgstjerne, som kun lyser, fordi den stadig er varm, og som på et tidspunkt bliver helt sort og falder i et med universet.

Torben Arentoft slår fast, at vi ikke skal forvente, at solen eksploderer i en såkaldt supernova. Det er en afslutning, der er forbeholdt de større og hurtigere udviklende stjerner.

– Solen er lige nu i den fase, hvor den stabilt udsender lys, og liv derfor kan opstå. Jo større en stjerne er, jo kortere tid er den stabil. Vi kender f.eks. til store stjerner, der kun er stabile i 100-200 millioner år, inden deres masse får dem til at eksplodere. Det betyder formentlig, at det er svært for liv at nå at udvikle sig på de omgivende planeter, så vi skal være taknemmelige for de milliarder af år, vi trods alt har fået, siger han.

Måske en udvej

Fordi solens varme også har indflydelse på jordens drivhuseffekt og klima, understreger

Torben Arentoft, at det er temmelig svært at forudse, præcist hvornår temperaturen stiger så meget, at planeten bliver ubeboelig.

– Nogle forskere siger 200 millioner år, andre siger 500, og selv om beregningen er svær at lave præcist, er alle enige om, at verdenshavene på jorden på et tidspunkt fordampes, og drivhuseffekten accelererer, forklarer han.

Allerede nu er forskere begyndt at fantasere om, hvordan man kan udsætte den endelige afslutning for menneskelig eksistens, forklarer Torben Arentoft, som dog understreger, at den slags hører til i den absolut spekulative ende af astronomien.

– Nogle snakker om, at vi skal flytte til Mars, som måske kan omskibes til en ”menneskevenlig” planet. Andre om, at vi skal indfange en asteroide, som ved at passere ganske tæt forbi jorden langsomt kan flytte planetens bane i sikkerhed. Så måske bliver det alligevel ikke afslutningen. Men det ligger under alle omstændigheder så langt ude i fremtiden, at det ikke er vores problem, smiler han. ■

Besat af døden

Fra cirka 1890 til 1940 var den europæiske, modernistiske litteratur ekstremt optaget af døden som tema. Det har Steen Klitgaard Povlsen forsket i.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

– Al ægte litteratur handler i bund og grund om døden i den forstand, at den handler om livet, der vil ophøre. Det specielle hos de tidligere modernister, som f.eks. James Joyce og Tom Kristensen, er, at de er så ekstremt optaget af døden som tema. Jeg leverer ikke noget endegyldigt svar på hvorfor, men prøver i stedet at vise, hvordan livets afslutning optræder i forskellige hovedværker i perioden.

Lektor Steen Klitgaard Povlsen på Humanioras Afdeling for Litteraturhistorie har ikke rigtig nogen forklaring på, hvorfor han i sin tid gik i gang med bogen *Dødens værk*. Mest af alt var det, fordi han kunne se nogle relevante sammenhænge mellem forskellige forfattere på tværs af perioden.

Han havde bemærket, at en række af modernisterne simpelt hen var det, han selv kalder ”dødsbesatte”.

– Jeg tror ikke, det er et tilfælde, at modernisternes dødsoptagethed kom i perioden lige efter Freud og Nietzsche. Noget – Gud, den kristne kultur – var forsvundet sammen med sjælen som forklaring på livets afslutning, og det skulle så erstattes af noget andet. Samtidig blev psyken beskrevet, og Freud selv afviste

tanken om endelig heling og soning. Alt det gav et hul, som forfatterne så afsøgte, forklarer han.

Den tilfældige død

Steen Klitgaard Povlsen nævner bl.a. den engelske forfatter Virginia Woolf, hvis centrale værker altid er fortalt ud fra eller hen imod en afgørende persons død. Samtidig er døden i hendes værker aldrig meningsfyldt. Hovedpersonerne ofrer sig ikke for andre eller falder i krig for det fælles bedste. I stedet falder de tilfældigt af en hest under en poloturning.

– Døden hos modernisterne giver ingen forløsning, forklaring eller mening. I stedet er det bare noget, der sker. Døden er samtidig individuel, og den måde, vi dør på, er i høj grad bestemmende for, hvordan vores liv skal beskrives, på trods af tilfældigheden, siger han.

Hermed adskiller modernisternes dødsbeskrivelser, ifølge Steen Klitgaard Povlsen, sig også fra f.eks. den samtidige krigslitteratur eller den mere politiske litteratur, hvor døden i højere grad har en mening eller en baggrund.

En umulig opgave

Lektoren forklarer, at modernisterne angriber problemerne med at skildre døden som både et formmæssigt og et indholdsmæssigt pro-

blem – og begge problemer kunne være forholdsvis uoverstigelige for forfatterne.

– Flere af de store hovedværker fra perioden er ufuldstændige og slutter uden nogen egentlig slutning. Enten fordi forfatterne ikke magtede at færdiggøre beskrivelsen af det ubeskrivelige eller også som bevidst stilistisk kneb. Og for f.eks. Virginia Woolf betød hvert færdiggjort værk, at hun løb ind i en ny depression. Når man ser på hendes sene forfatterskab, er det, som om hun næsten skriver sig ind i døden, og til sidst fyldte hun da også lommerne med sten og druknede sig i floden, konstaterer Steen Klitgaard Povlsen.

– Forfatterne stillede sig selv den opgave at imitere døden. De ville give døden et eget udtryk og ikke bare nøjes med en plat, simpel beskrivelse: ”Så døde han.” Døden skulle ses i formen, rytmen og fortællestilen, og det gav dem selvfølgelig store problemer. For døden er den eneste ting, hvor man som skrivende ikke kan trække på selvpoplevelser. Derfor stritter datidens dødsskildringer også i så mange forskellige retninger. Fordi det i bund og grund er en umulig opgave, siger han. ■

Dødens Værk – fem kapitler om døden i moderne litteratur, litteraturteori og psykoanalyse. Aarhus Universitetsforlag.

Den fleksible sidste hvile

Når man lytter til den ophedede debat om muslimske begravelser, skovkirkegårde og lys og tøjdyr på gravstenene, virker det, som om danskerne altid har haft én fast måde at begrave og mindes de døde på. Det er bare ikke rigtigt, forklarer ph.d.-studerende Tim Flohr Sørensen, der har forsket i danske begravelsestraditioner gennem tiderne.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Begravelser og kremeringer foregår vidt forskelligt. Steder, traditioner og placeringer af kroppe og urner ændrer sig mellem landsdelene, nogle skikke er nærmest lokale, og det umiddelbare indtryk er, at der er plads til både variationer og eksperimenter.

Nej, det er ikke en beskrivelse af et postmoderne dansk samfund ved årtusindskiftet, hvor københavnske tøjbamser på Assistens Kirkegård, muslimske gravpladser i Brøndby og de første kommunale begravelsespladser i skovene for alvor sætter sindene i kog.

I stedet er det ph.d.-studerende Tim Flohr Sørensens beskrivelse af begravelserne i den ældre bronzealder, der i Danmark gik fra cirka år 1700 til 1100 før Kristus.

For selvom Danmark også i lange perioder har haft meget konforme begravelsesritualer – i den yngre bronzealder var kremering og urnenedsættelse f.eks. den foretrukne metode – forklarer han, at der i andre perioder har været plads til frihed.

– Vi plejer at tænke på os selv som den første generation, der for alvor skal forsøge at rumme diversitet i vores begravelsesritualer. Men der har været tidligere tider i historien, hvor mange forskellige metoder har kunnet trives side om side, siger han.

Flere urner og færre kister

Tim Flohr Sørensen har bl.a. også undersøgt moderne danske kirkegårde og set, om vores eget mere mobile og fleksible samfund sammen med vores mindre fokus på religion har haft en

betydning for, hvordan vi ærer vores døde.

– Kirkegårdene, især på landet, har en stor træghed i deres udvikling, fordi de generelt må siges at være meget traditionsbundne. Men ligesom i byerne, hvor f.eks. antallet af urnebegravelser i mere ensartede grave i en periode har været dominerende, kan man godt sige, at begravelsesritualerne i det seneste århundrede generelt har været under forandring, siger han.

Tim Flohr Sørensen forklarer, at historikere tidligere har haft en tendens til at se perioder med forskellige ritualer side om side som ”overgangsperioder”, indtil der opstår enighed om nye ritualer. Det mener han dog er for simpelt et billede.

– I ældre bronzealder taler vi om en ret lang periode med forskellige ritualer. Det kan med lige så stor ret siges at skyldes, at der var en kulturel rummelighed, som havde plads til de mange begravelsesmetoder. På samme måde som vi forsøger at være rummelige i dag, forklarer han.

Er vi religiøse?

Tim Flohr Sørensen slår fast, at religion, efterlivsforestillinger og ritualer formentlig har spillet en væsentlig rolle for fortidens begravelser, selvom han understreger, at det er svært for arkæologer at udlede noget sikkert om bronzealdermenneskenes faktiske og praktiske religiøsitet ud fra begravelserne alene og de ritualer, der omgav den.

– Prøv at forestille dig, at vi fjernede alle vores skriftlige og mundtlige kilder om begravelser i dag og udelukkende skulle bedømme vores samfund ud fra, hvad vi fandt på kirkegården. Størstedelen af os bliver stedt til hvile i indviet jord under overværelse af en præst. For fremtidsmennesker ville det også se ud, som om vi var strengt religiøse. Og jeg ved ikke helt, om det er det rigtige billede af vores samfund, siger han. ■

Foto: Nationalmuseet

Egtvedpigen, som blev begravet i bronzealderen, lå indsvøbt i kohud og dækket af uldent tæppe. Hun havde desuden en skål af birkebark, en syl og et hårnnet i en lille æske af lindebark.

Organisationsudvikling på de skrå brædder

Facilitering er et buzzword på Dramaturgi. Og tilsyneladende kendte alle deltagerne på seminaret *Facilitering af fiktionsbaserede læreprocesser* ordet. I hvert fald spurgte ingen om, hvad det betød. Godt halvdelen af deltagerne kom fra det offentlige og det private erhvervsliv. Og det store fremmøde viser, at en uddannelse på Dramaturgi åbner mange andre veje end ind på teatret.

Af Astrid Hellerup Madsen

ahm@adm.au.dk

Hvad er så facilitering? Måske er det alligevel ikke alle, der er helt klar over begrebets betydning. En gruppe førsteårsstuderende fra Dramaturgi holder kaffepause ved et bord i Kasernens kantine:

– Vi hører det meget i undervisningen, siger en og holder en lang pause.
– Men det kan godt være svært at forklare andre, hvad det er, supplerer en anden. Resten af bordet nikker, men ingen forsøger med en ny forklaring.

Lektor og fagleder på Dramaturgi Ida Krøgholt er lettere at få en definition ud af.

– Facilitering handler om at kunne skabe og styre dynamikken i en gruppe. Men det handler også om at udvide ejerskabet, så alle i gruppen føler sig med og derfor yder deres for at få det bedste resultat. Facilitatorens opgave er at holde hele processen flydende.

Dagens seminar er arrangeret af Dramaturgi og konsulentvirksomheden ACT!. Ca. 100 deltagere er mødt op til seminaret. Den ene halvdel er studerende, mens den anden halvdel er en bred vifte af folk fra efterskoler, gymnasier og videregående uddannelsesinstitutioner eller fra private virksomheder, der selv arbejder med organisationsudvikling og virksomhedskommunikation.

Og det er et godt billede på, hvad en uddannelse i dramaturgi kan føre til, mener Ida Krøgholt. Jobmæssigt fordeler kandidaterne

fra Dramaturgi sig i tre næsten lige store kategorier: teaterverdenen, kulturadministration eller en form for pædagogisk arbejde som konsulent eller underviser.

– Teater er en kollektiv kunstart, og derfor er man i høj grad nødt til at kunne arbejde sammen. Her nytter topstyring ikke noget. Vi lærer vores studerende, at ledelse handler om uddelegering af med-ledelse, siger Ida Krøgholt.

Folk tør tale om fiktive problemer

En britisk realitystjerne er død af kræft næsten for åben skærm, mens millioner af seere så på. Og Jørgen Leth er tilbage som Tour de France-kommentator, efter han for et par år siden blev fyret, uanset om hans eskapader med kokkens datter på Haiti var et litterært kneb eller ej. Grænsen mellem virkelighed og fiktion flyder ud, og det optager mange. I teatrets verden spiller det også en stor rolle.

– Hvis noget er ”baseret på virkelige hændelser”, bliver folk opmærksomme, siger Preben Friis fra Dacapo Teatret. Han fortæller om, hvordan han bruger teaterstrategier i organisations- og ledelsesudvikling.

– Folk er tilbøjelige til at tænke en organisation i små kasser som et diagram. Vi tænker det som mennesker, der relaterer sig til hinanden på forskellige måder. Og hvis man vil forandre en organisation, handler det om at få folk til at relatere sig til hinanden på en ny måde.

Og det er netop, hvad Dacapo Teatret arbejder på at gøre, når de tager ud til virksomheder. I lille målestok gør han det også her. Alle seminarets 100 deltagere skal op fra stolene, ud på gulvet og i gang med at tale med andre end dem, de kom sammen med. Og det er også de ”nye venner”, de skal sidde sammen med under resten af oplægget.

– Om det så ændrer noget, er i sidste ende op til jer selv. Ved frokosttid får vi at se, om I går tilbage til jeres gamle venner. Sådan er det også med virksomhederne, vi kommer ikke med nogen løsninger. Vi prøver bare at åbne deres øjne, så de kan se problemerne og gøre noget ved dem.

Inden Preben Friis kommer ud til en virksomhed, har han forberedt et fiktivt skuespil baseret på nogle af de problemer, virksomheden har. Det kan f.eks. være kommunikationsproblemer mellem hjemmehjælpere og sygeplejersker på et plejehjem.

– Fiktionen giver folk et frirum, så de tør snakke om problemerne. Og det gør også, at de kan se problemerne fra forskellige vinkler. Mens vi opfører deres egen hverdagssituation, får vi folk til at interagere og komme med forslag til, hvad de fiktive personer skal gøre og sige for at løse problemerne, siger Preben Friis.

Læring gennem leg

Katrin Byréus er den næste oplægsholder. Hun arbejder i samme felt som Dacapo Teatret, men hun bruger nogle anderledes redskaber.

Gennem årene har hun brugt teknikker og metoder fra teatrets verden i arbejdet med f.eks. unges selvtilid og integration af indvandrerkvinder. Efter en kort introduktion er det deltagerne selv, der skal ud på gulvet.

– Her er man ikke spectator, men spect-actores. Alle har mulighed for at være fysisk med, men der ligger også det i det, at alle har mulighed for at byde ind med kommentarer og ændringer.

Gennem forskellige former for fangelege viser Katrin Byréus seminarets deltagere, hvordan de kan indarbejde tillids- og samarbejdsøvelser.

– Grundtanken er, at vi ikke kan ændre andre end os selv. Men samtidig skal man se sammenhængen i, at hvis man ændrer noget selv, kan det være, det kan ændre noget på et større plan også. Måske i en hel organisation.

Sammen med Katrin Byréus forbereder deltagerne nogle scenarier, f.eks. en arbejdsplads, hvor lederen forskelsbehandler de ansatte. En gruppe opfører det lille skuespil om og om igen. Tilhørerne har hele tiden mulighed for at råbe stop og selv gå ind og overtage en af stykkets roller, hvis de mener, de kan gøre noget for at ændre problemet.

“Teater er en kollektiv kunstart, og derfor er man i høj grad nødt til at kunne arbejde sammen. Her nytter topstyring ikke noget. Vi lærer vores studerende, at ledelse handler om uddelegering af med-ledelse.”

Lektor Ida Krøgholt

– Metoden rummer et stort aspekt af håb. Det kan blive bedre, hvis vi prøver at gøre sådan eller sådan. Vi genkender os selv i rollerne, og det er derfor, det virker, slutter Katrin Byréus.

Teaterstrategier i nye sammenhænge

En af seminarets deltagere er Anne Mette Olesen, der er selvstændig coach.

– Danmark er i finanskrisen, og vi hører dagligt om nedskæringer og fyringer. Hvis en virksomhed skal spare, er HR-afdelingen ofte et af de steder, det går først ud over. Medarbejderudvikling, kreativitet og coaching bliver glemt, hvis lederne får finanskrisen på hjernen. Men det er for nemt et sted at spare, og på længere sigt kommer virksomhederne til at mærke, at det var et forkert sted at skære ned, siger hun.

Anne Mette Olesen har taget fri fra sit arbejde for at kunne komme til seminaret. Hun mener, det er vigtigt for HR-afdelingen at bruge utraditionelle metoder for at gøre opmærksom på vigtigheden af deres arbejde.

– I mit arbejde bruger jeg mange af de samme redskaber, som de taler om her. Men fordi det her er lagt ind i et teaterperspektiv, er det nyt for mig. Jeg arbejder meget med positionering, altså det at kunne træde ind i en andens, f.eks. en ansats, rolle. På den måde kan man se problemerne på en ny måde, siger hun.

Og Ida Krøgholt er enig i, at man kan lære meget af at lære at lave teater.

– Det er teatertosserne, der søger ind til os. Dem, der er vilde med teater og rollespil. Dramaturgi er et teatervidenskabeligt fag, og derfor forbinder mange det kun med en fremtid på et teater. Men vores studerende kommer ud herfra med meget mere end det, siger Ida Krøgholt. ■

Oplægsholder Katrin Byréus har fået seminarets deltagere ud på gulvet, så de på egen krop kan prøve, hvad de forskellige øvelser kan give af erfaringer.

Foto: Jesper Rai/AU-foto

HVAD:
Nasdaq Forever

HVEM:
Henrik Plenge Jakobsen

HVOR:
ASB, hovedindgangen

HVORNÅR:
2000

Kommerciel kunst: Handelshøjskolen har en omfattende kunstsamling, som ifølge dekan Børge Obel er med til at skabe en smuk ramme for ansatte og studerende. At det handler om penge og økonomi på Handels-højskolen, kommer til udtryk i Henrik Plenge Jakobsens værk "NASDAQ FOREVER", som hænger ved hovedindgangen. NASDAQ er den amerikanske teknologibørs – og det aktiemarked i verden, der har flest noterede teknologisekskaber og flest handler i gennemsnit pr. dag.

Kom til Aarhus Universitet og BLIV KLOGERE PÅ

Af Charlotte Boel
Informationskontoret

Så er det igen muligt at møde forskerne og opleve forskningens fantastiske verden. Fredag den 24. april 2009 afholder Aarhus Universitet Forskningens Døgn, hvor alle er meget velkomne.

Forskere og studerende står klar på torve og pladser landet rundt – og ikke mindst på landets universiteter. Forskere, virksomheder og institutioner åbner i dagene 23., 24. og 25. april dørene til en forskningsfestival med flere end 225 gratis arrangementer.

På Aarhus Universitet sættes der i år fokus på LIVET med en lang række foredrag og auditorieaktiviteter om mange interessante emner

som f.eks. Charles Darwin – manden og myterne. Hvad er livet uden kunst? Kunstigt liv eller livlig kunst? Det forbedrede liv. Hvad er meningen med livet?

Derudover kan man komme med i de mikrobiologiske laboratorier og undersøge mikroorganismer, få målt sin skræk for slanger, edderkopper, zombier etc., høre om overnaturlige tanker som et biologisk vilkår, vi alle må leve med, opleve Kemishow, som bruger hverdagens kemikalier til at bevise, at livets blotte eksistens beror på kemi – og meget, meget mere. Alle disse emner og mange flere indgår i det store program.

Forskningens Døgn blev afholdt første gang i 2005 og er en årlig, landsdækkende begivenhed, der stiller skarpt på forskningens for-

underlige verden. Forskere fra institutioner og virksomheder har her mulighed for at vise publikum, hvad de arbejder med til daglig, skabe opmærksomhed om de gode historier fra forskningens verden og fortælle om forskningens betydning for vores hverdag.

Hele programmet – inklusive anvisning på arrangør, tid og sted for de forskellige arrangementer – kan ses på Aarhus Universitets hjemmeside www.au.dk/forskningsdoegn, hvor man også kan læse om arrangementer på Aarhus Universitets øvrige afdelinger rundt om i landet.

Vil man læse om hele landets mange arrangementer under Forskningens Døgn, sker det via hjemmesiden www.forsk.dk ■

Alle aktiviteter foregår i bygning 1530, Ny Munkegade, fredag den 24. april 2009 i tidsrummet 13-18. Der tages forbehold for ændringer i programmet. Læs mere om Forskningens Døgn på www.au.dk/forskningsdoegn

Dine biceps røber dig

Vi er stadig jægere og samlere, når vi tager stilling til krig, straf og fordeling af rigdom, mener ung forsker i holdningsdannelse. Han siger, at darwinismen bør tage tages alvorligt i socialvidenskaberne.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Går dine kolleger og gemmer på deres holdninger til skattetryk eller krigen i Afghanistan, så kast lige et blik på deres overarme. Omfanget af dem kan nemlig røbe, hvad de mener, ifølge en gruppe samfundsforskere, som har taget evolutionslæren til sig for at blive klogere på, hvordan vi opfører os i politiske og sociale sammenhænge.

Deres foreløbige analyser tyder f.eks. på, at velhavende muskuløse mænd ikke er meget for at dele deres rigdom med andre. Modsat er mænd med mindre indkomster mere tilbøjelige til at kræve omfordeling i samfundet, hvis de har store biceps, mens deres kønsfæller med mindre fysisk styrke er mere tilbageholdende med deres krav.

Krig og fysisk styrke

Psykologiske mekanismer selekterer langt tilbage i menneskets historie gælder stadig, når vi forholder os til moderne politiske fænomener, siger den unge holdningsforsker Michael Bang Petersen fra Institut for Statskundskab. Sammen med en gruppe internationale forskere undersøger han bl.a. sammenhængen mellem fysisk styrke og politiske holdninger.

– En række undersøgelser viser, at fysisk styrke betyder noget for ens holdninger til krig. Jo større biceps man har, jo mere parat er man til at gå i krig. Det giver kun mening, hvis man ser det i et evolutionært perspektiv, forklarer han med henvisning til fysikkens betydning i voldelige konflikter mellem de små grupper i fortidens jæger- og samlersamfund. Her var den fysiske styrke også af betydning for, om man turde modstå andres krav på ens ressourcer, og om man turde kræve at få del i andres. Og dette kan altså afspejle sig i moderne holdninger til omfordeling.

Vi er sociale dyr

Darwinismen må tages alvorligt i socialvidenskaberne, mener Michael Bang Petersen, der kalder sig ”politisk psykolog”.

– Politologien beskæftiger sig med det samme menneske som biologien, hjerneforskningen og antropologien. Hvis vi som politologer skal være sikre på, at vores aktørantagelser er korrekte, bliver vi nødt til at trække på indsigterne fra andre videnskaber. Og de tyder altså på, at både menneskers fysik og psyke er resultatet af biologisk evolution, siger han.

– Men der er en lang række teorier, der ikke ser menneskelig adfærd som et resultat af evolutionen.

– Det er rigtigt, men ikke desto mindre er der mange fund, der tyder på, at mennesket pr. natur er et socialt dyr. Eksempelvis giver de evolutionære forklaringer gode svar på, hvorfor vi tilsyneladende opfører os mærkeligt og irrationelt. F.eks. har økonomiske eksperimenter vist, at folk har en tendens til at give penge eller samarbejde med folk, de kun lige har mødt og måske aldrig ser igen. Det giver ikke mening i et økonomisk perspektiv, men den seneste forskning tyder på, at forklaringen er, at vi er designet til at forholde os

til andre mennesker som del af en langstrakt social interaktion og endnu ikke er tilpasset de enkeltstående anonyme interaktioner, som præger det moderne samfund.

Samarbejde med USA-forskere

Inden for dansk og europæisk politologi dominerer den sociologiske tilgang fortsat i forskningen i holdningsdannelse. I USA er der til gengæld en længere tradition for at anlægge et evolutionsperspektiv i udforskningen af, hvordan vi danner vores politiske holdninger. I dag dukker der jævnligt artikler med et evolutionsperspektiv op i de førende politologiske tidsskrifter i USA, og det ansete naturvidenskabelige tidsskrift *Science* har bragt artikler om, hvordan politiske holdninger er påvirket af fysiologiske og biologiske faktorer. Michael Bang Petersen har ligeledes fundet vigtige samarbejdspartnere i USA. Århus-politologen arbejder i dag bl.a. sammen med de forskere ved Center for Evolutionary Psychology i

“ Jo større biceps man har, jo mere parat er man til at gå i krig, og det giver kun mening, hvis man ser det i et evolutionært perspektiv.

Michael Bang Petersen

Santa Barbara, som var med til at grundlægge evolutionspsykologien midt i 1980'erne.

Men selv om han her i landet står ret alene med sit perspektiv på forskningen, fornemmer han en accept af sin tilgang til forskningen. Samtidig understreger Michael Bang Petersen dog, at ikke alle politologiske spørgsmål bedst besvares med udgangspunkt i Darwin, og han arbejder også sammen med forskere på sit eget institut om projekter, som ikke anlægger en evolutionsoptik.

Politik i hjernen

Når Michael Bang Petersen træder et par skridt tilbage for at se sin forskning i det store fugleperspektiv, trækker han så vidt muligt på forskerekspektise inden for andre videnskaber. Ud over evolutionspsykologer samarbejder han også med hjerneforskere på Hvidovre Hospital. De har aktuelt hjulpet ham og en kollega med at designe en undersøgelse, hvor hjernescanninger skal belyse, hvad der sker i hjernen, når politiske partier knyttes sammen med politiske budskaber.

– Vi vil gerne finde ud af, hvad der sker i hjernen, når folk hører et budskab som f.eks. ”Socialdemokraterne siger, vi skal sætte straffen op.” Reagerer vi anderledes, når budskabet kommer fra et parti, end hvis vi blot hørte ”Vi skal sætte straffen op”? Vores gæt er, at der kommer en øget aktivitet i de hjernecentre, som er til social identitet, når der kobles et parti på, forklarer Michael Bang Petersen om projektet. Dette er blot én af flere undersøgelser af, hvordan vi opfatter politiske partier, som han udfører sammen med sine forskellige samarbejdspartnere.

– Vores studier viser, at vi opfatter partier

som små tætte grupper, vi har en følelsesmæssig tilknytning til. Og når partiet udsættes for kritik, reagerer vi følelsesmæssigt og aggressivt, som om vi er under angreb, siger Michael Bang Petersen.

Psyken er ikke opdateret

I vores sind er vi stadig jægere og samlere, siger Michael Bang Petersen med henvisning til evolutionspsykologien.

– Den kulturelle udvikling er gået så stærkt, at vores psyke ikke er nået at blive opdateret. Vi har ikke i tilstrækkelig lang tid været udsat for det stabile evolutionspres, der kunne tilpasse os til nutidens abstrakte samfund. Derfor reagerer vi i høj grad, som om vi stadig er en del af fortidens små grupper, og vi fortolker politiske fænomener ved at bruge mekanismer formet af de problemer, vores art har været konfronteret med i evolutionen, forklarer Michael Bang Petersen.

Det præger også vores holdninger til straf og rehabilitering. De holdninger undersøgte Michael Bang Petersen i sin ph.d.-afhandling og fandt bl.a. ud af, at vi er mere tilbøjelige til at rehabilitere ressourcerfulde personer med høj social værdi. I tråd hermed viser andre undersøgelser, at vi i højere grad rehabiliterer fysisk attraktive kriminelle.

– Er vores reaktion på fremmede også en evolutionær rest?

– En del forskning tyder på det, men vi er ikke dømt til at være fremmedfjendske. Det afhænger af, om vi opfatter indvandrere som en anden gruppe end os selv og derfor aktiverer bestemte tankemønstre.

– Så kulturen kan udviske psykens grundmekanismer?

– Det er ikke et spørgsmål om, at kulturen eliminerer naturen, men at kultur og natur spiller sammen. De biologiske reaktioner afhænger af de informationer, der kommer fra omgivelserne, så både den positive og nega-

tive indstilling til fremmede grupper er naturlige reaktioner. Har man tilsvarende et billede af kriminelle som nogle, der overhovedet ikke bekymrer sig om andre, vil det aktivere vores vrede og ønske om at straffe disse personer. Det betyder også, at man kan flytte holdninger ved at pirke til folks billeder af f.eks. kriminelle eller fremmede, siger Michael Bang Petersen. ■

Selv uden et sværd ville denne mands kolossale overarme klart signalere, at han er parat til krig. Conan the Barbarian i skikkelse af Californiens nuværende guvernør.

Foto: The Kobal Collection

Studerende om formiddagen – direktører om eftermiddagen

Kandidatstuderende fra Handelshøjskolen og Institut for Økonomi, Aarhus Universitet, agerer bosser og konsulenter i virksomheden Junior Consult, der er blevet en kæmpesucces. I år kan den fejre 20-års jubilæum.

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

En konsulentvirksomhed med 27 fastansatte konsulenter og et netværk af knap 500 eksterne medarbejdere. En årlig omsætning på 1,8 millioner kr. Medarbejderudviklingssamtaler, årlige strategiseminarer, et stort alumnenetværk og et kudekartotek, der rummer både Grundfos, LEGO og Microsoft. Lyder det topprofessionelt? Det er det også, men hele herligheden består udelukkende af kandidatstuderende fra Aarhus Universitet, primært fra Handelshøjskolen. Faktisk er det deres studiejob at drive virksomheden Junior Consult, som bl.a. laver medarbejdetilfredshedsundersøgelser, markedsundersøgelser og konkurrentanalyser for det danske erhvervsliv. I år har virksomheden 20-års jubilæum.

– Det er en hel unik virksomhed og den eneste af sin slags i Danmark, der har eksisteret så længe. Vi er drevet som en forening, vi er udelukkende kandidatstuderende, og vi har ingen overordnede. Det er utrolig lærerigt, fordi vi er med hele vejen, fortæller Annette Borg, der udfylder en af pladserne i den tre mand store direktion. Når hun ikke har næsen i bøgerne på cand.merc.en i strategi, organisation og ledelse på Handelshøjskolen, sørger hun for Junior Consults daglige drift.

Cool Business

Junior Consult bor i Vestergade 58 – inde i en gammel og velbevaret, brostensbelagt købmandsgård med bindingsværk og svalgange. Ud over Junior Consult er det mest kreative it- og designvirksomheder, der bor i gården. Men det er ikke kun adressen, der er cool. Indenfor sidder en håndfuld unge konsulenter og arbejder. De fleste er mænd – alle i ægte business-stil med nystrøgne skjorter og en passende mængde voks i håret. To af dem holder møde i et rum med glasvinduer i bunden af lokalet, og iført headsæt sidder de såkaldt ”eksterne phoners” og snakker både engelsk, spansk og italiensk, for Junior Consult laver også undersøgelser for danske virksomheder i udlandet. I midten af rummet hænger et stort ”strategikort for professionel projektledelse”, og ovenpå ligger konferencelokalet. Jo, det ligner faktisk en professionel virksomhed.

Annette Borg fortæller, at Junior Consult oprindeligt startede i lokaler på Handelshøjskolen, men i mange år har haft egne lokaler. For et par år siden flyttede de til Vestergade 58.

– Vi er virkelig glade for stedet. Det er dejligt at kunne virke professionelle udadtil, når vi har vores kunder på besøg, siger hun.

Det eneste, der ikke er helt professionelt, er den løn, som juniorkonsulenterne får. Junior Consult er nemlig langt billigere end andre konsulentbureauer.

– Vi er jo ikke færdiguddannede endnu og tager derfor heller ikke fuld pris. Alle er timelønnede. Det er en del af konceptet. Men vi arbejder her ikke kun for pengenes skyld, siger Annette Borg.

Fedeste studiejob

Det er populært at få et studiejob som juniorkonsulent. Til gengæld er det ikke helt nemt. Ud over at gå på sjette semester kræver det

både meget høje karakterer og relevant erhvervs erfaring. Junior Consult får omkring 100 ansøgninger om året, men ansætter maksimalt 12 nye konsulenter.

– Vi tager kun de allerdygtigste studerende ind. Vi skal være på niveau med andre konsulenthuse, og vi går meget op i professionalisme, fortæller Annette Borg.

En af dem, der nåede gennem nåleøjet i sidste ansættelsesrunde, er Jens Christensen,

“ Vi tager kun de allerdygtigste studerende ind. Vi skal være på niveau med andre konsulenthuse, og vi går meget op i professionalisme.

Annette Borg,
daglig leder af Junior Consult.

som til daglig læser HA almen på sjette semester. Han har kunnet skrive konsulent på visitkortet i halvanden måned nu, og han er vild med det.

– Det er superfedt at få lov til at arbejde så professionelt med tingene. Både når det gælder vores eksterne kunder og alt det interne arbejde, der ligger i at drive en virksomhed. Lige nu arbejder jeg på en kundetilfredshedsundersøgelse for en stor dansk virksomhed, hvor jeg kan bruge en masse af de statistiske metoder, jeg har lært på studiet.

Og selv om Jens Christensen allerede har arbejdet omkring 70 timer, mener han ikke, at det går ud over læsningen.

– Alle er jo studerende, så der er stor fleksi-

bilitet med hensyn til arbejdstiden og arbejdsopgaverne, siger han. Annette Borg peger også på netværket som en af de helt store fordele ved at arbejde hos Junior Consult.

– Rigtig mange får efterfølgende job gennem tidligere konsulenter eller gennem kunder, som de har været i berøring med, fortæller hun.

Finanskrisen er en fordel

Hos Junior Consult behøver man ikke være opsøgende for at finde nye kunder. Virksomheden har faktisk aldrig lavet reklamekampagner, for kunderne kommer helt af sig selv. Det lyder næsten for godt til at være sandt, men det skyldes det store alumnenetværk, fortæller Annette Borg. Ude i det danske erhvervsliv sidder nemlig flere hundrede tidligere juniorkonsulenter, som er ivrige efter at købe konsulentbistand hos Junior Consult. Heller ikke finanskrisen kan få reklamebudgettet til at spire:

– Vi oplever en kundetilstrømning for tiden, fordi vi kan konkurrere på prisen. Det er en stor fordel i øjeblikket, siger Annette Borg. Og når først kunderne er kommet inden for døren i Vestergade 58, kommer de som regel igen.

– Kunderne er meget positive, og vi oplever ingen skepsis i forhold til kvaliteten af vores resultater. Selv vores konkurrenter henvender sig for at få et samarbejde op at stå. Mange virksomheder kan også godt lide, at vi er i øjenhøjde. Når vi tager ud til en kunde, kommer der ikke fire mand i sorte jakkesæt og en stor, flot Mercedes. Vi kan snakke med folk, og det er de glade for, siger hun.

Junior Consult-ånden

Men hvor findes mon opskriften på en tilsyneladende så enestående succes?

– Jeg tror, det skyldes en meget stærk virksomhedskultur. Vi har fået en masse viden overgivet fra alle de tidligere konsulenter,

- Junior Consult blev stiftet i 1989 af en flok studerende fra Handelshøjskolen. Virksomheden drives som en forening og omfatter i dag 27 konsulenter og et netværk af knap 500 eksterne medarbejdere. Alle er studerende ved Handelshøjskolen (ASB) eller Institut for Økonomi, Aarhus Universitet.
- Junior Consult tilbyder bl.a. medarbejdetilfredshedsundersøgelser, interviewopgaver, koncepttests og markedsundersøgelser.
- Man kan kun være ansat i Junior Consult, så længe man er kandidatstuderende. Derefter går stillingen i ”arv” til yngre studerende.

og så er alle, der arbejder her, utroligt engagerede og dygtige. Alle brænder for Junior Consult-ånden, fortæller hun.

Kernen i ”ånden” er engagement og fællesskab, for det er først og fremmest det, der gør, at Junior Consult i 20 år har været en voksende succes.

– Vi går meget op i at lave en masse socialt sammen ved siden af arbejdet. Vi deltager i sportslige arrangementer, laver julefrokoster, sommerfester og fredagsbarer, hvor vi synger Sing Star, siger hun. Og netop Junior Consult-ånden er også det, Jens Christensen peger på som det helt centrale.

– Jeg blev meget overrasket over det engagement, der er her, både når det gælder det faglige og det sociale. Man får en ansvarsfølelse over for virksomheden og har lyst til at yde sit bedste.

Men selvom Junior Consult får ansøgninger og kundetilbud nok, er der ikke planer om at udvide organisationen. Det vil nemlig kræve et for stort administrativt arbejde, og det skal kunne lade sig gøre at studere ved siden af. Sådan har det været de sidste 20 år, og sådan skal det fortsat være, fastslår Annette Borg. ■

Der bliver arbejdet hårdt og ambitiøst hos Junior Consult, for målet er at være fuldt på højde med de store konsulenthuse i Danmark. Juniorkonsulenterne bruger mellem 30 og 70 timer om måneden ved siden af deres studium på bl.a. at lave markedsanalyser, tilfredshedsundersøgelser og konkurrentanalyser for danske virksomheder.

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Arbejdsmiljø på et universitet i forandring

Arbejdsmiljø skal tænkes som et bredt begreb. Et godt arbejdsmiljø skaber udvikling og glæde hos medarbejderne til gavn for universitetet, skriver Anders Kragh Moestrup, der er leder af Arbejdsmiljøsektionen på Aarhus Universitet.

Af Anders Kragh Moestrup

Leder af Arbejdsmiljøsektionen

Et godt arbejdsmiljø står i dag højt på dagsordenen for både private og offentlige danske virksomheder. Emner som medarbejdernes trivsel og sundhed er i stigende grad i fokus, men et godt arbejdsmiljø handler om langt mere end det. Et godt arbejdsmiljø handler i dag også om at skabe udvikling hos medarbejderne til gavn for virksomheden. Når medarbejdere trives, kan de præstere og overkomme mere, og dette smitter af på virksomhedens produktion og ydeevne. I en tid, hvor vedvarende organisatoriske ændringer stiller krav til medarbejdernes omstillingsevne, læring og sociale færdigheder, er det oplagt at sætte fokus på områder som medarbejdernes udvikling, sundhed og trivsel.

Forandringer på Aarhus Universitet

På Aarhus Universitet har vi i de senere år oplevet en række forandringer i kølvandet på fusionerne med HIH, DJF, ASB, DMU og DPU. Forandringerne opleves forskelligt på universitetet. Enkelte områder kan stort set arbejde som hidtil, mens andre områder er udsat for

store organisatoriske og ledelsesmæssige ændringer. Begreber som forandringsprojekter og forandringsprocesser er blevet en del af det daglige sprogbrug på Aarhus Universitet. Forandring betragtes i dag ikke længere som en afvigelse fra det normale, men i stedet et vilkår, som både universitet og medarbejdere er underlagt, hvis vi skal udvikle os.

Medarbejderinvolvering

Traditionelt forbinder man arbejdsmiljø med emner som arbejdsskader, indeklima, støj, ergonomi og stress. I dag forstås begrebet arbejdsmiljø ofte som et samlet hele, der også inkluderer mere overordnede organisatoriske områder som forandring og ledelse. Med de hastigt stigende krav til forandring rejser der sig behov for en højere grad af medarbejderinvolvering og dialog mellem medarbejdere og ledelse end tidligere. Der ses en bevægelse væk fra tidligere tiders statiske forståelse af forholdet mellem arbejdsmiljø og medarbejdere. I stedet for at betragte medarbejdere som passive modtagere af et stressende eller risikofyldt miljø kan medarbejdere med fordel ses som aktive skabere af både det fysiske og

psykiske arbejdsmiljø. På Aarhus Universitet ser vi netop i disse tider medarbejdere, der f.eks. blander sig i debatten om universitets-evalueringen eller søger indflydelse via samarbejds- og arbejdsmiljøorganisationen.

Dialogens betydning

De konstante ændringer og krav om tilpasning, som vi oplever på Aarhus Universitet, har naturligvis indflydelse på den enkelte medarbejders psykiske arbejdsmiljø. Såfremt man overordnet ikke håndterer kravene om forandring på rette måde, kan det resultere i stressreaktioner hos både medarbejdere og ledelse i en grad, der kan medføre passivitet og funktionsnedsættelse. Man risikerer at opnå nøjagtig det modsatte af, hvad der er ønskeligt i situationen. Et godt psykisk arbejdsmiljø med tilfredse medarbejdere er nøglen til succes og sikrer den nødvendige organisatoriske begejstring i forandringsprocessen. Helt centralt for at skabe et godt psykisk arbejdsmiljø er dialogens betydning. Dialogen medarbejdere imellem samt mellem medarbejdere og ledelse er et vigtigt redskab i gennemførelsen af enhver forandring. Gennem dialog deler vi hinandens viden, visioner og holdninger, som kan anvendes med henblik på at skabe fælles forståelse, reducere usikkerheder og generere nye ideer.

APV

Som en del af den lovpligtige arbejdsplads-vurdering (APV) er det på Aarhus Universi-

tet i år besluttet at gennemføre en grundig analyse af det psykiske arbejdsmiljø. Undersøgelsen tager sigte på (1) at beskrive niveauet af trivsel, (2) de ansattes opfattelser og vurderinger af en række forhold, men også (3) mere udførligt på et stort statistisk materiale at analysere, hvilke parametre der er vigtigst for forskellige kategorier af ansattes trivsel. At opnå kendskab til, hvilke forhold der betyder mest for medarbejdernes trivsel, er afgørende i både et forebyggelses- og et udviklingsperspektiv. Målet med undersøgelsen er at tilvejebringe nuanceret viden om det psykiske arbejdsmiljø og de ansattes trivsel på universitetets mange forskellige arbejdspladser. Data nedbrydes til relevante organisatoriske niveauer, og resultaterne beskrives i en række rapporter, der foreligger i maj 2009. Disse kan danne grundlag for drøftelser, beslutninger og handling i både arbejdsmiljøorganisationen, samarbejdsorganisationen og på alle ledelsesniveauer.

I de kommende år vil vi løbende opleve nye forandringer på Aarhus Universitet. Jeg håber, at vi med denne analyse kan skabe basis for en åben dialog på tværs i organisationen til gavn for et godt og udviklende arbejdsmiljø. ■

Inspiration: Notat af Torben K. Jensen og Anders Kragh Moestrup, *Psykisk APV på AU*, 2009 og Nielsen et al. *Forandring som vilkår*, Børsens Forlag 2008

AKF søger to forskningsledere

AKF opprioriterer og udbygger forskningen i offentlig forvaltning og i sundhedsfremme og forebyggelse og søger derfor to forskningsledere til at initiere, lede og gennemføre forskning på områderne:

- Offentlig forvaltning, dvs. forskning i fx lokal-demokrati, organisation, styring eller evaluering i den offentlige sektor.
- Sundhedsfremme og forebyggelse, dvs. samfunds-faglig analyse og evaluering af sundheds-adfærd og offentlige indsatser.

Forskningslederstillingerne kan søges inden for et af de to områder eller de to områder i kombination.

Du bliver et centralt omdrejningspunkt i forhold til at udvikle, fokusere og målrette AKF's forskning og profil inden for områderne. Som forskningsleder tager du initiativ til nye forskningsprojekter, er både projektansvarlig og -deltager i forskningsarbejdet, og du inspirerer, vejleder og formidler. Vi tilbyder et dynamisk arbejdsmiljø med stor ekspertise i såvel kvantitative som kvalitative metoder. AKF's forskere har samfundsvidenskabelig baggrund i økonomi, sociologi eller politologi, og vi forsker i offentlige velfærdsserviceområder af relevans for kommuner og regioner.

I AKF fordyber vi os og skriver artikler i videnskabelige tidsskrifter som på universiteterne – og som i konsulentfirmaerne laver vi jordnære, anvendelsesorienterede analyser, der tilvejebringer viden til en konkret rekvirent. Vi forener så at sige det bedste fra de to verdener, og vores forskning er uafhængig

af særinteresser. AKF's kunder er bl.a. ministerier, kommuner, regioner og interesseorganisationer, ligesom vi har mange langsigtede bevillinger fra forskningsfonde og forskningsrådene.

Vi har et godt socialt arbejdsmiljø med åbne døre. Der er årelang tradition for samarbejde og for at hjælpe hinanden. Arbejdstiden kan tilrettelægges fleksibelt, og vi har en familievenlig personalepolitik. Der tilbydes sekretariatsbistand af høj kvalitet i forbindelse med udfærdigelse af ansøgninger, færdiggørelse af papirer, arrangementer mv.

Hvad forventer vi?

Du har solide videnskabelige kvalifikationer (over ph.d.-niveau) og har dokumenteret betydelig forskningserfaring inden for offentlig organisation og forvaltning eller inden for samfundsvidenskabelig forskning på sundhedsområdet. Du har evne til at skaffe eksternt finansierede forskningsprojekter fra forskningsråd, ministerier og styrelser eller andre kilder.

Du har endvidere evne til at samarbejde med forskere af forskellig uddannelsesbaggrund samt med potentielle opdragsgivere og samarbejdspartnere. Og du er brændende interesseret i at få forskningen i spil og gøre en forskel i praksis. Du er god til at formidle til praktikere og beslutningstagere.

På forvaltningsområdet har du forsket i fx offentlig organisation, koordinering og styring på tværs af forvaltningsniveauer og myndigheder, styringsformer og evaluering. Din forskningserfaring kan have vægten på et enkelt sektorområdes forvaltning og politik, men kan også omfatte flere sektorområder.

På sundhedsområdet har du forsket fx i effekt af forebyggende og sundhedsfremmende indsatser, i implementering af indsatser, i samarbejdet mellem kommuner og regioner, i sundhedsøkonomi og i spillet mellem indsatser på sundhedsområdet og indsatser på andre områder, fx det sociale område og arbejdsmarkedsområdet.

Løn og ansættelse

Ansættelse sker efter overenskomst mellem AKF og DJØF med et lønniveau på ca. kr. 650.000 årligt inkl. 17,50 % pensionsbidrag. Dertil kan komme resultatløns og individuelt forhandlede tillæg. Et fagkyndigt bedømmelsesudvalg vil medvirke ved ansættelsen, og alle ansøgere vil blive behandlet fortroligt. Yderligere oplysninger kan fås hos forskningschef Olaf Rieper, 43 33 34 68, or@akf.dk.

Ansøgningen bedes sendt til:

AKF, Anvendt Kommunal Forskning

Nyropsgade 37
1602 København V

eller på e-mail til akf@akf.dk

Mærket: **FL stilling**

Ansøgningen skal være os i hænde
senest d. 20. april 2009 kl. 12.00.

Du bedes vedlægge CV og publikationsliste samt 5 skriftlige arbejder, som kan indgå i den faglige bedømmelse af ansøgningen. Hvert arbejde vedlægges i fire eksemplarer. På publikationslisten bedes du mærke hvilke arbejder, der er vedlagt.

VICEDIREKTØR FOR ØKONOMI OG BYGNINGER

Søren Trangbæk bliver vicedirektør for økonomi og bygninger. Den 44-årige viborgenser er uddannet cand.merc.aud., og han glæder sig til at være med til at implementere nogle af de mange visioner, som Aarhus Universitet har.

– Aarhus Universitet har sat overliggeren højt, men jeg mener, at jeg har noget at byde ind med, siger han.

Søren Trangbæk kommer fra en stilling som koncernøkonomichef ved Professionshøjskolen VIA University College, og han ser især frem til at implementere den nye økonomistyringsmodel for hele Aarhus Universitet. Denne udfordring var også nævnt i jobopslaget, og det var netop et af de punkter, der fik Søren Trangbæk til at søge jobbet.

Han erkender gerne, at den organisation, som han skal være en del af fra 1. maj, er noget større end den, han kommer fra, men

det skræmmer ham ikke.

– Aarhus Universitet har et godt ry, og organisationen er meget velorganiseret. Ligesom der, hvor jeg kommer fra, har universitetet for nylig gennemgået en stor fusion, men modsat den, jeg har oplevet, hvor vi var fem lige store enheder, der skulle fusioneres og starte helt forfra, var Aarhus Universitet én stor enhed, der skulle fusioneres med nogle mindre enheder. Her var grundlaget der allerede, og det skal jeg nu være med til at bygge videre på.

VICEDIREKTØR FOR KOMMUNIKATION

Det bliver en journalist, der kommer til at stå i spidsen for kommunikationssatsningen på Aarhus Universitet. 35-årige Mads Hvitved Grand kommer fra en stilling i Danmarks Radio, hvor han har fungeret som redaktør, projektleder og studievært. Desuden har han været tillidsmand på DR siden 2004.

– Universitetet står for mig som en overordentligt vigtig og spændende organisation. Jeg kommer ikke nødvendigvis med alle svarene på, hvad vi fremadrettet skal gøre på kommunikationsområdet, men jeg kommer med en række ideer, som jeg håber på at kunne udvikle i fællesskab med medarbejderne

Han forventer, at en stor del af arbejdet i begyndelsen bliver ”på bedste journalistiske vis” at tage rundt i organisationen og stille spørgsmål for at finde ud af, hvilke behov der er. Mads Hvitved Grands egentlige ledelseser-

faring begrænser sig til en kort karriere som officer i Den Kongelige Livgarde, men det ser han ikke som en ulempe.

– Jeg håber, det kan gå hen at være en fordel, at jeg ikke kommer med 15 års erfaring med at få min vilje i en ledelsesrolle. Og jeg tror, at en stilling som denne – ud over lederevner – også kræver en oprigtig og ærlig nysgerrighed efter at vide, hvad der egentlig foregår i organisationen.

VICEDIREKTØR FOR HUMAN RESOURCES (HR)

Nuværende rådmand for børn og unge og tidligere Århus-borgmester Louise Gade tiltræder 1. juni som vicedirektør for human resources på Aarhus Universitet.

Den politiske karriere bliver dermed skiftet ud med en embedskarriere, og det har Louise Gade det ret godt med.

– Jeg har lige fra dag ét sagt, at politik ikke skulle være en livstidsbeskæftigelse for mig. I jobbet som vicedirektør for human resources kan jeg bruge meget af den ledelsesmæssige erfaring, som jeg har fra mit arbejde både som borgmester og rådmand. Min tilgang er, at for at man kan nå sine mål, skal man gennem medarbejderne. Derfor har jeg altid haft stor fokus på deres trivsel og værdier.

Lige siden Louise Gade for et år siden offentliggjorde, at hun ikke ville genopstille som rådmand, har hun overvejet, hvor karrieren

nu skulle gå hen. Da uddannelsesområdet altid har haft en særlig betydning for hende, var det ikke svært, da opslaget kom.

– Jeg er uddannet cand. jur. fra Aarhus Universitet, og jeg har prøvet at være advokat, men jeg har altid haft en fascination af uddannelsesverdenen, og nu, hvor muligheden for brancheskift kom, tog jeg den. Jeg har også altid været optaget af at arbejde med ledelse. Det er spændende og har mange facetter, så jeg ser dette som et drømmejob for mig.

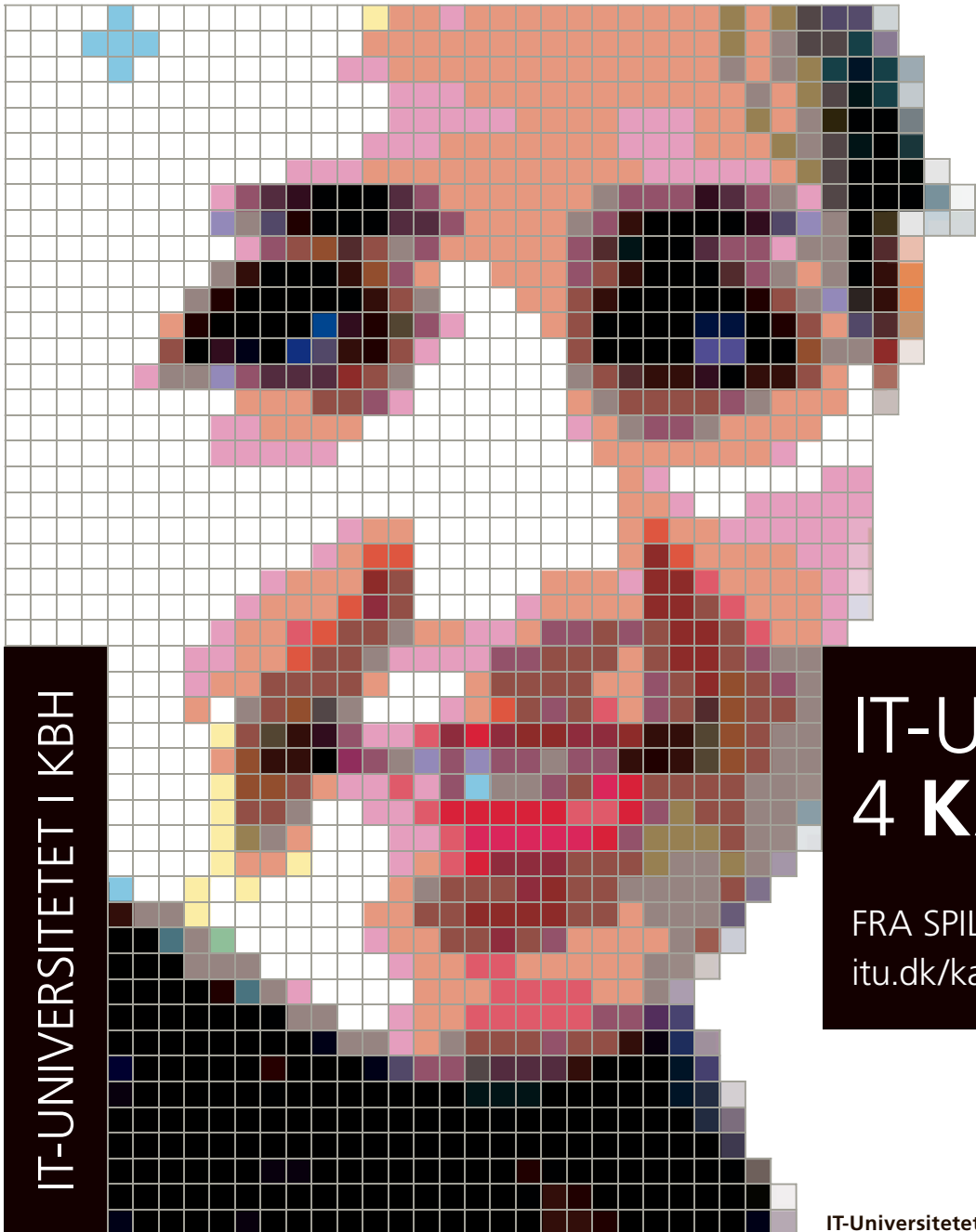

NY PROFESSOR I STAMCELLETRANSPLANTATIONER

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har tilknyttet Finn Bo Petersen i en stilling som adjungeret professor. Finn Bo Petersen er Program Director på Intermountain Health Center for Hematologic Malignancies, Salt Lake City, USA, og han er blevet tilknyttet Hæmatologisk afdeling R, Århus Sygehus, hvor han skal arbejde med non-myeloablative stamcelletransplantation (NM-SC).

Ved NM-SC indføres bloddannende stamceller fra en søskende eller en anden donor med en forligelig vævstype ind i patienter med maligne blodsygdomme med det formål, at immunceller hos donoren skal dræbe de resterende cancerceller og derved helbrede patienten.

Proceduren, der netop er indført på Afdeling R, er en videreudvikling af eksisterende transplantationer, og den foregår med mindre kemoterapi, immunsuppression og færre stamceller. Herved opnås et mindre toksisk forløb, som flere – specielt ældre – patienter kan tilbydes.

Hvor digital er du?

IT-UNIVERSITETET TILBYDER
4 KANDIDATUDDANNELSER

FRA SPIL OG KOMMUNIKATION TIL BUSINESS OG SOFTWARE
itu.dk/kandidat

IT-UNIVERSITETET I KBH

AARHUS UNIVERSITET

6- 27. APRIL

KLIMA	Mandag 6. KL. 15. REFLECTIONS ON CLIMATE SCIENCE A lecture series by historians of science. Today's lecture is held by Matthias Heymann, Aarhus University, who will talk about Inventions of climate: How climate change became a scientific issue. The Physics Auditorium, building 1523, third floor. Hosts: Dept. of Science Studies and Dept. of Physics and Astronomy.	KØN & SPROG	Fredag 17. KL. 13. ARE THERE SEX DIFFERENCES IN THE WAY THE BRAIN PROCESSES LANGUAGE? Mikkel Wallentin, Center of Functionally Integrative Neuroscience (CFIN) & Center for Semiotics, brings together evidence from a diverse field of methods for investigating sex differences in language cortex, language processing and verbal abilities. Nordre Ringgade, Building 1410, room 034. Host: Dept. of Linguistics.	KARRIERE	Torsdag 23. KL. 9-16. KRYDSFELT ÅRHUS Se omtale.	
	Onsdag 8. KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB Informal meeting at the Student House in Fredrik Nielsens Vej.		DARWINISME		KL. 10-12. RUSSIA AS AN ARCTIC POWER Chief Editor Dr. Lucio Caracciolo on the globalization of Russia. Lok. 028, bygn. 1325. Arr.: Forskningsprojektet BRIK-landene og globalisering.	
	Torsdag 9. KL. 20. FULDMÅNEAFTEN Forårets stjernehimmel. Himmelmyster med musik under planetariets stjernehimmel. 60 kr. Bestil plads på telf. 8942 3975. Forestillingen gentages kl. 21.30. Planetariet, Steno Museet, C.F. Møllers Allé, Universitetsparken.				KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR Frederikke Hansen og Tone Olaf Nielsen fra det uafhængige kuratorkollektiv Kuratorisk Aktion om at kuratere på tværs af kapitalismens adskillelser. Langelandsgade 139, bygning 1584, lokale 124. Arr.: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse og Fællesæstetisk Forskergruppe.	
	Onsdag 15. KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB The idea of the Danish Folk High School founded by N.F.S. Grundtvig by Principal Jørgen Carlsen, Testrup Folk High School. Faculty Club, Building 1421, Fredrik Nielsens Vej.				KL. 17.30-19.30. SELVLEDELSE Erhvervspsykolog Annemette Hyldgaard om rammerne for den selvledende medarbejder. Åbent for alle studerende. Tilmelding på emw@asb.dk. M209, Handelshøjskolen. Arr.: Debatforum.	
STJERNE-HIMLEN		HISTORIE	Tirsdag 21. KL. 19. DEN STORE FÆDRELANDSKRIG Hvorfor og hvordan vandt Sovjetunionen styrkeprøven med Nazi-Tyskland? Historikeren Niels Bo Poulsen, leder af Center for Militærhistorie, fortæller om sejrens militære og civile forudsætninger. 25 kr. for ikke-medl. Hornung-Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.	BORGERSKAB	Mandag 27. KL. 9-17. CITIZENSHIP IN A BRITISH AND A DANISH CONTEXT The seminar will focus on the differences between the British and the Danish way of implementing citizenship in primary and secondary schools. Enrolment: gh@dpu.dk no later than April 15. Further information: www.dpu.dk. Host: The Research Programme on Citizenship.	
	FILM		Onsdag 22. KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB Visit to APM Terminals at their new port facilities in Aarhus.			
	STATS-KUNDSKAB		KL. 14.15. FORCING THE EYE TO SEE Using examples from cinéma vérité and realism in fiction director and screenwriter Philippe Lesage argues that it's about time to make films based on everyday life. Store Auditorium, INCUBA Science park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.			
	KARRIERE					
PSYKIATRI	KL. 16-17.30. SÆT NOGET LÆKKERT PÅ CV'ET! Kom og få inspiration til hvordan du gennem studiejob, praktik eller med en mentor kan udvide dit netværk, forbedre dit CV og samtidig få mulighed for at afklare, hvad du vil arbejde med i fremtiden. Mød virksomheder og studerende, som ved, hvordan det skal gøres. Alle er velkomne. Tilmelding på AU@dm.dk. Aud. 4, bygn. 1531, Ny Munkegade 118. Arr.: Dansk Magisterforening.	TEOLOGI		LEDELSE		
	KL. 19. DANSK PSYKIATRIHISTORIE Jesper Kragh Vaczy om psykiatriens udvikling i Danmark med særlig vægt på de første fysiske behandlingsmetoder som malariabehandling, elektrochok og lobotomi, der alle fik en central, men også kontroversiel rolle i dansk psykiatri. 25 kr. for ikke-medl. Hornung-Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.					
	KL. 19.30. NYE FUND I GAMLE SAMLINGER Lektor Nils Arne Pedersen giver et fascinerende indblik i forskerens arbejdsproces i forbindelse med de fragmenter af et kætterske syriske håndskrift, han har opsporet. Lok. 010, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening					
	KL. 20. IBIS NIGHT IBIS Night er en månedlig event, der sætter fokus på udvikling i verdens fattigste lande. Få indblik i verdens sande tilstande. Nordhavnsvej 1. Arr.: IBIS Århus og Studenterhus Århus.					
ZEN-BUDDHISME	Torsdag 16. KL. 19.30. BUDDHA-NATUR, LEVEBRØDSPRÆSTER OG DØDSKULT Post doc Jørn Borup fortæller om munke og præster, ritualer og institutioner og om sine feltstudier og metodiske refleksioner i undersøgelsen af moderne japansk zenbuddhisme. Det Teologiske Fakultet. Arr.: Religionsvidenskabelig Forening.	MILJØ-STUDIER		POLITIK		
	KL. 19.30. PATIENTFORSIKRINGER På vej mod et ulige samfund eller flere og bedre ydelser for flere? Foredrag ved Ulrika Enemark, cand.polit, ph.d., Afdeling for Sundhedstjenesteforskning, AU. 25. kr. Richard Mortensen Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.					
	KL. 10.30-15. ÅBENT HUS HOS DMU Hør om mulighederne for at skrive speciale eller bachelorprojekt ved DMU i Roskilde, få en rundvisning og mød evt. en mulig vejleder, hvis du allerede har en ide. Læs mere om program og tilmelding på www.dmu.dk					

FIND EN KARRIERE MED FREMTID

En karriere med fremtid lyder sloganet for den femte udgave af karrieremessen Krydsfelt Århus, hvor studerende på byens videregående uddannelser kan møde virksomheder og få vejledning om kompetencer og karriere.

Krydsfelt Århus er et samarbejde mellem Studenterlauget ved Handelshøjskolen og Studenterhus Århus, og de har valgt at invitere firmaer, som de mener viser miljømæssigt og socialt ansvar og i øvrigt lever op til sloganet om en karriere med fremtid. Desuden er der gratis workshopper om coaching og karrierevejledning. De giver svar på spørgsmål som Hvad kan jeg? Hvad vil jeg? og Hvad gør jeg?

Læs meget mere om messen på www.krydsfeltaarhus.dk, hvor man også kan melde sig til de tre workshopper. Messen afvikles i Studenterhus Århus på havnen torsdag d. 23. april fra kl. 9-16.

FILM OM PALMEMORDET

I mere end fem år var den svenske filminstruktør Mikael Hylin på research både i den svenske underverden og blandt ledende politifolk for at samle materiale til sin dokumentarfilm om mordet på statsminister Olof Palme i 1986.

Ud af anstrengelserne er der kommet en kontroversiel film, som føjer nye oplysninger til en af historiens

kommer for at fortælle om filmen og besvare spørgsmål.

Filmen tager sit afsæt i en smågangster, der på sit dødsleje vil fortælle om sine oplevelser den dag for 20 år siden, hvor Palme blev skudt. Det hele begyndte med en aftale mellem to narkobaroner fra Stockholms underverden og herfra gik det helt galt.

FIND EN KARRIERE MED FREMTID

En karriere med fremtid lyder sloganet for den femte udgave af karrieremessen Krydsfelt Århus, hvor studerende på byens videregående uddannelser kan møde virksomheder og få vejledning om kompetencer og karriere.

Krydsfelt Århus er et samarbejde mellem Studenterlauget ved Handelshøjskolen og Studenterhus Århus, og de har valgt at invitere firmaer, som de mener viser miljømæssigt og socialt ansvar og i øvrigt lever op til sloganet om en karriere med fremtid. Desuden er der gratis workshopper om coaching og karrierevejledning. De giver svar på spørgsmål som Hvad kan jeg? Hvad vil jeg? og Hvad gør jeg?

Læs meget mere om messen på www.krydsfeltaarhus.dk, hvor man også kan melde sig til de tre workshopper. Messen afvikles i Studenterhus Århus på havnen torsdag d. 23. april fra kl. 9-16.

FILM OM PALMEMORDET

I mere end fem år var den svenske filminstruktør Mikael Hylin på research både i den svenske underverden og blandt ledende politifolk for at samle materiale til sin dokumentarfilm om mordet på statsminister Olof Palme i 1986.

Ud af anstrengelserne er der kommet en kontroversiel film, som følger nye oplysninger til en af historiens mest efterforskede, men endnu uløste mordgæder. Nu bliver der mulighed for at se *I Saw the Murder of Olof Palme* her på universitetet, hvor Mikael Hylin selv

kommer for at fortælle om filmen og besvare spørgsmål.

Filmen tager sit afsæt i en smågangster, der på sit dødsleje vil fortælle om sine oplevelser den dag for 20 år siden, hvor Palme blev skudt. Det hele begyndte med en aftale mellem to narkobaroner fra Stockholms underverden og herfra gik det helt galt.

Den 60 minutter lange film kan ses i det store auditorium i INCUBA Science Park i Åbogade den 15. april kl. 14.15.

Redigeret af Nyhedstjenesten, Fredrik Nielsens Vej 5, 8000 Århus C. Deadline onsdag kl. 12 i lige uger. Opslag sendes til meddelelser@au.dk Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis.

Se de fulde opslag på www.au.dk/meddelelser

DOKTORGRADEN

Forsvar
SUN
Med henblik på erhvervelse af doktorgraden i medicin holder afdelingslæge, ph.d. **Peter Christensen** et offentligt forsvar med titlen “Colonic irrigation for disordered defecation”. Forsvaret finder sted den 24. april 2009 kl. 14.00 i Auditorium 424, Anatomisk Institut, bygning 1230, Wilhelm Meyers Allé, Universitetsparken.

FORSKNINGSSTØTTE

Ph.d.-skolen i Humanistisk Videnskab, Det Humanistiske Fakultet (AU)
opslår et antal SU-ph.d.-stipendier (4+4) til besættelse pr. 1. september 2009. Opslaget omfatter ikke 5+3 ph.d.-stipendier. Opslagets fulde ordlyd kan ses på www.humaniora.au.dk/nyheder/stipendier/pddstip Ansøgningsfrist er torsdag den 15. april 2009 kl. 12.00.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
Under forudsætning af fornøden bevilling indkalder fakultetet ansøgninger til fuldt finansierede og delfinansierede ph.d.-stipendier til besættelse pr. 1. juni 2009 eller snarest derefter. Opslagets fulde ordlyd kan ses på www.health.au.dk/forskeruddannelsen. Der er ansøgningsfrist onsdag den 15. april 2009 kl. 12.00.

Stipendiatstilling – biogass
Institut for matematiske realfag og teknologi, Universitetet for miljø- og biovidenskab i Ås, lyser i disse dager ut en stipendiatstilling – biogass stillingsnr 08/1417 på JobbNorge.
Se www.jobbnorge.no/visstilling2.aspx?stillid=52303

Danmarks Grundforskningsfond
inviterer alle forskere inden for dansk vedvarende energi-forskning til at indsende ansøgninger inden for temaet “Renewable Energy Technology”. Se opslagets fulde ordlyd samt ansøgningsskema på www.dg.dk. Frist for indsendelse af ansøgninger er den 15. juni 2009.

Aarhus Universitets Forskningsfond
Der indkaldes hermed ansøgninger til Aarhus Universitets Forskningsfonds gæsteforskerpulje med henblik på uddeling primo juni 2009. For ansøgningsskema og yderligere information se www.au.dk/auff
Ansøgningsfrist den onsdag den 6. maj 2009 kl. 12.00.

**Kræftens Bekæmpelse
Rejse- og skolarstipendieudvalget
Rejser**
Forskere kan søge støtte til rejser over og under 1 måneds varighed (ekskl. løn).
Skolarstipendier
Studerende søge et scholar-stipendium i forbindelse med udførelse af et forskningsprojekt inden for eksperimentel, klinisk og epidemiologisk kræftforskning.
Elektronisk ansøgningssystem og vejledninger til rejser og stipendier på www.cancer.dk

Vera och greta Oldenbergs stiftelse
Stiftelsens ändamål är att främja vetenskaplig forskning inom de humanistiska, sociala och ekonomiska vetenskaperna. Dette genom utgivande av stipendium till historiker, socialforskare, nationalekonomer, statsvetenskapare, pedagoger samt litteraturhistoriker med nordisk orientering.
Stipendiet kan sökas av medborgare i Danmark, Finland, Norge eller Island.
Sista ansökningsdag är den 30. april 2009.

PH.D.-GRADEN

Forsvar
SUN
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holdes følgende forsvar:
Cand.scient. **Tore Forsingdal Hardlei** med titlen “Modification of cobalamin in humans”. Forsvaret finder sted den 27. marts 2009 kl. 14.00 i Medicinsk afdeling M's auditorium, bygning 3, Århus Universitetshospital, Århus Sygehus, Nørrebrogade.
Cand.med. **Søren Pihlkjær Hjortshøj** med titlen “Ischemia modified albumin in ischemic heart disease”. Forsvaret finder sted den 15. maj 2009 kl. 14.00 i Auditoriet, Aalborg Sygehus Syd.

SAM
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden holder cand.jur. **Hanne Marie Motzfeldt** en offentlig forelæsning med titlen “Samkøring som led i forvaltningens digitalisering og de heraf afledte organisatoriske ændringer”. Forsvaret finder sted onsdag den 22. april 2009 kl. 14.30 i auditorium 455 (bygning 1342) på Juridisk Institut, Aarhus Universitet.

DPU
Med henblik på erhvervelsen af ph.d.-graden i pædagogik forsvarer cand.comm. **Rikke Magnussen** sin afhandling “Representational Inquiry in Science Learning Games”. Forsvaret finder sted onsdag den 8.

LEGATER

**Læge Johannes Bitsch og hustru
Agnes Bitschs mindelegat**
Af legatet uddeles årligt ca. 40 portioner af ca. 5000 kr. til medicinstuderende, der har opnået første del af lægevidenskabelig embedseksamen.
Se www.lesadv.dk/Firmaet/Fonde.asp
Ansøgningsfrist den 1. maj 2009.

Margrethe Møller Fonden
yder støtte til dækning af rejseudgifter til videnskabelige møder eller korterevarende besøg ved udenlandske institutioner for perioden 1. juli 2009 til 1. juli 2010 i forbindelse med projekter vedrørende membrantransportproteiner og cellulær membrantransport. Se www.mmfonden.au.dk
Ansøgningsfrist den 4. maj 2009.

STILLINGER

Ved Aarhus Universitet er nedenstående stillinger opslået ledige. Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

UNDERVISNINGSSASSISTENTER
Institut for Sprog, Litteratur og Kultur
Under forudsætning af fornøden bevilling opslås en stilling som undervisningsassistent ved Sektion for Tysk til besættelse pr. 1. september 2009.
Ansøgningen skal være Journalkontoret i hænde senest tirsdag den 21. april 2009 kl. 12.00.

STUDENTERUNDERVISERE
Studienævnet for Statskundskab
og Samfundsfag (AU)
opslår et antal stillinger som studenterundervisere i efterårssemesteret 2009 i fagene Politologisk introduktionskursus, Metode I, Videnskabsteori og klassikere, Makroøkonomi, Komparativ politik I og Sociologi. Ansøgningsfrist den 20. april 2009 kl. 12.00.
Se www.ps.au.dk/aktuelt/ledige-stillinger/

ANDRE INSTITUTIONER
Frivilligt arbejde i Danske ICYE
Kunne du tænke dig at udvikle dine kompetencer og samtidig bidrage til at arbejde med at skabe større forståelse mennesker imellem, kan Danske ICYE kontaktes på tlf. 8618 0715 eller lcye@icye.dk
Yderligere oplysninger på www.icye.dk

april 2009 kl. 13.00 i lokale D174, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Tuborgvej 164.
Med henblik på erhvervelsen af ph.d.-graden i pædagogik forsvarer cand.mag. **Jonas Sprogøe** sin afhandling “Induction? Because first impressions last! A learning theoretical comparison of induction at a bank and a management consulting company”. Forsvaret finder sted den 21. april 2009 kl. 13.00 i lokale D174, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Tuborgvej 164.

Tildelinger
SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:
Cand.med. **Søren Peter German Jørgensen** for afhandlingen “Immune-modulation of vitamin D in Crohn's disease”.

MD **Ren Gang** for afhandling “Paraspinal muscle damage during lumbar fusion surgery. A microdialysis study”.
Cand.med. **Frank Vincenzo de Paoli** for afhandlingen “The functional role of chloride conductance in active muscles”.

Magdalena Janina Laska, MSc for afhandlingen “There and back again: PPP1R13L functions in relation to apoptosis and cancer”.

BOLIGER

Til leje
Overnatning Århus – alternativ til hotelværelse
Central, møbleret 2-vær. lejlighed Udlejes fra få dage til flere måneder Til pendler, underviser, forsker o.lign. 20641579, email: kikki@funky7.dk
House to let for a professor. Big house to let for the period 1.6.-20.7.09 in Ry (1/2 an hour from Århus). Beautiful nature with a lot of possibilities for canooing, biking, hiking, go swimming. The house is full equipped – 2 bath rooms, nice garden. Monthly rent: 9.000,- kr. 0045 8689 3268 email: bodilapollo@tdcadsl.dk
Skæring Strand (vandsiden) Møbleret helårshus på 140 kvm udlejes i periode 1.6-31.10. 2009. Husleje 10.000 kr. + forbrug. Fri trådløs internet. Direkte busforbindelse til Universitet og Århus midtby. 21681342 email: guntof@rm.dk

3 værelseslejlighed med sydvendt altan i Vester-vang, nær Aarhus Universitet og Botanisk Have med flot udsigt, udlejes møbleret til ikke rygere i perioden 1.maj-31.oktober. Husleje inklusiv varme og el 6000 kr.
Kirsti Andersen 86189240 eller 89423507. email: kirsti.andersen@ivs.au.dk

Boligannoncer
Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C
Tlf. 8942 5464
vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.
Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk
indbetales beløbet med angivelse af navn på 7268 1024 328.
Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det muligt at indtaste sin annonce gratis.

Fenghua Chen, MSc for afhandlingen “Neuronal and synaptic plasticity in subregions of rat hippocampus after antidepressant treatment”.
Cand.med. **Mogens Stender** for afhandlingen “Pre- and postoperative venous thromboembolism in patients with colorectal cancer-implications of radiotherapy”.
NAT
Det Naturvidenskabelige Fakultet har tildelt følgende ph.d.-graden i naturvidenskab:
Cand.scient. **Rune Tousgaard Pii** for afhandlingen “Cold atoms in one-dimensional periodic potentials”.

DPU
Danmarks Pædagogiske Universitetsskoles Akademiske Råd har tildelt følgende ph.d.-graden:
Cand.pæd.psyk. **Frans Ørsted Andersen** for afhandlingen “Danske og finske læringsmiljøer. Tydelighed, opmærksomhed og engagement i folkeskolens hverdag? De danske og finske PISA-resultater i et komparativt, kvalitativt perspektiv”.
Cand.comm. **Hanne Knudsen** for afhandlingen “Har vi en aftale? (U)mulighedsbetingelser for mødet mellem folkeskole og familie”.

HANDELSHØJSKOLEN
AARHUS UNIVERSITET

PRÆSENTATION AF
PORTALEN:
E-LÆRING
OG JURA

GÅ-HJEM-MØDE
HANDELSHØJSKOLEN
AARHUS UNIVERSITET
LILLE SAL, R BYGNINGEN
15. APRIL KL.15-17

INTERESSANT FOR
UNDERVISERE OG
STUDERENDE

Formand for UBVA, Lektor, ph.d.
Morten Rosenmeier, Juridisk Institut, KU
og Lektor, ph.d. Hanne Kirk Deichmann,
Erhvervsjuridisk Institut, ASB, AU.

- Hvilke tilladelser skal indhentes, før man må bruge ophavsretligt beskyttet materiale i e-lærings-sammenhæng?
- Hvad må man uden tilladelse?
- Hvilke rettigheder har man som underviser, når det gælder webcast af undervisning?

E-læring og jura er blevet til i et samarbejde mellem: Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde, UBVA, under AC og Forskningsnettet.

VIND EN IPOD TOUCH...
...tilmeld dig senest 14. april og deltag i quizen før mødet:
Lone Jensen, ASB Bibliotek
Tlf. 89486547 Mail: jen@asb.dk

Studier af Jesu forhud

Otte dage gammel blev tømrersønnen fra Nazareth omskåret. Ny forskning afdækker den hellige hudlaps efterliv.

Af Hans Plauborg
hhp@adm.au.dk

Selv i disse interdisciplinære og tværvidenskabelige tider hører det alligevel til sjældenhederne, at fag som teologi og urologi (studiet af urinveje og sygdomme i (mandlige) kønsorganer) finder et fælles undersøgelsesobjekt. Men det objekt er nu fundet i form af Jesu forhud.

”The Circumcision of Jesus Christ” hedder en artikel i *Journal of Urology*, vol. 178, juli 2007. Artiklens ledende forfatter Johan J. Mattelear er specialist i urologiens historie og tidligere professor i psykiatri ved University of British Columbia i Canada. Sin forstand på menneskets nedre regioner har han bl.a. dokumen-

teret i den videnskabelige bestseller *The Phallus in Art and Culture*. Men nu er Jesu fallos som bekendt ikke en hvilken som helst fallos, så i forbindelse med sin undersøgelse af Jesu omskæring og den hellige hudlaps efterliv i bøger, malerier, skulpturer, musik og teologiske stridigheder har Mattelear allieret sig med kollegerne Robert Schipper og Sakti Das.

Messe for omskæringen

Det er ikke så lidt, de tre herrer har fundet ud af. I artiklen undrer de sig over, at mange ikke-omskårne kristne kunstnere gennem mange hundrede år har viet så meget arbejdsenergi til at skildre omskæringen på malerier og i form af skulpturer. Alene i Belgien (Mattelear er oprin-

deligt belgier) har de tre forskere fundet 54 kunstneriske værker i kirker, museer og offentlige bygninger, der relaterer sig til Jesu omskæring. Inden for den græske og russisk-ortodokse kirke er der endnu flere henvisninger til begivenheden, noterer forfatterne.

Musikerne har vist mere behersket interesse end malerne og skulptørerne, men der findes dog mindst ét værk, nemlig Jan Dismas Zelenka af Dresdens Missa Circumcisionis Domini Nostri Jesu Christi (Messe for omskæringen af Vor Herre Jesus Kristus) fra det herrens år 1728.

Englænderne stjål den

Kirker, museer, korsfarere og konger har i tidens løb efterstræbt Jesu forhud. Den

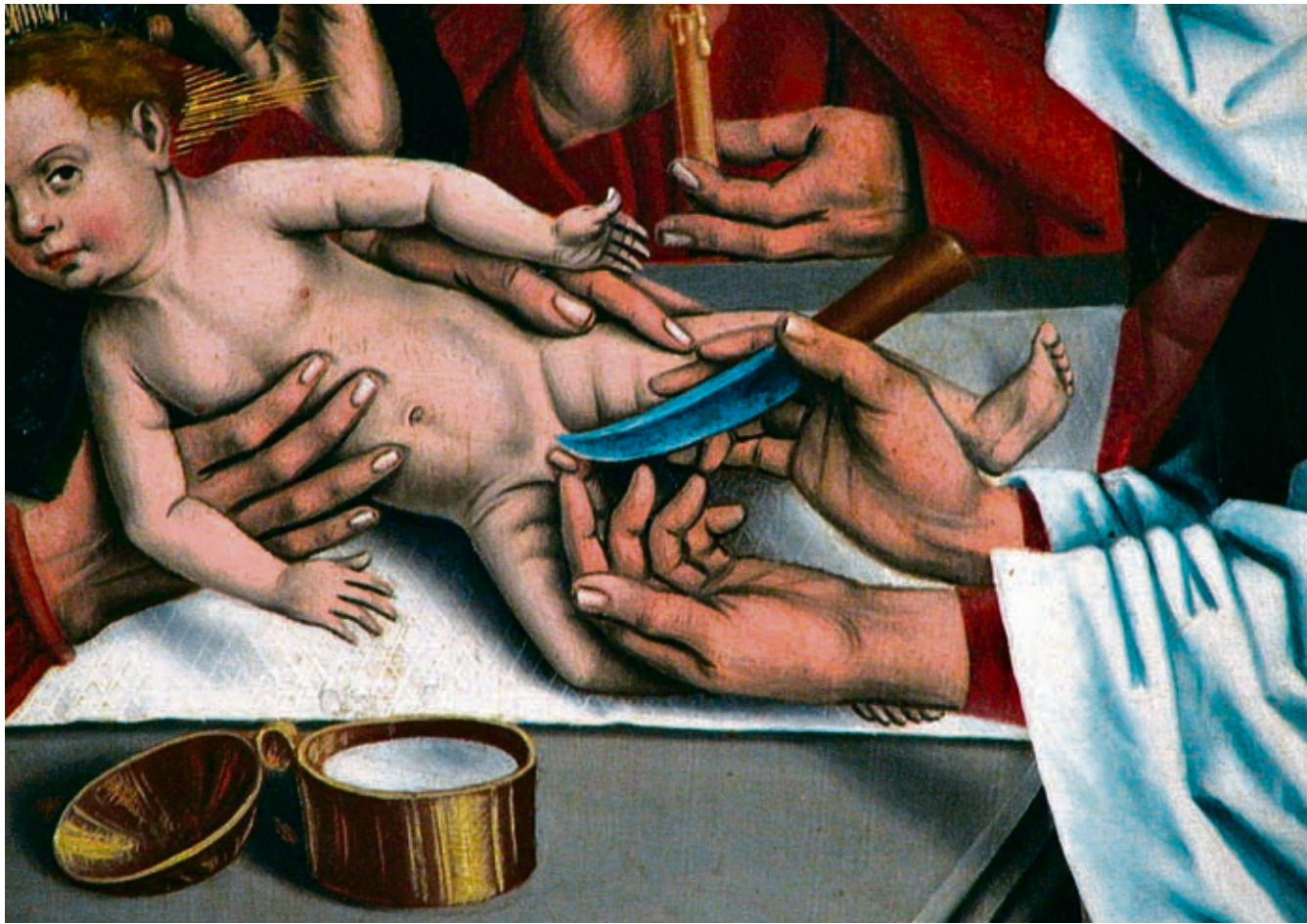
lærde dominikanermunk A.V. Müller kunne i sit studie af emnet tilbage i 1907 dokumentere mindst 13 lokaliteter, der hævder at have opbevaret den originale forhud i løbet af de sidste 2000 år. Mattelear og co. kan dog udvide listen til hele 21 lokaliteter – først og fremmest kirker i middelalderen.

Artiklen fortæller også om de voldsomme begivenheder omkring 1422, hvor Kong Henry 5. stjal forhuden fra franskmændene. Ved hjælp af list og dristighed lykkedes det dog de franske munke fra Chartres at tilbageerobre forhuden, som Pave Clement VII nogle år forinden havde identificeret som den ægte blandt flere uægte, der var i omløb.

Lappen på tungen

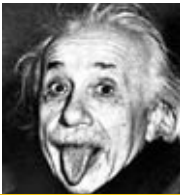
Også flere skriftkloge – specielt kvinder – har i årenes løb viet deres liv til studiet af Jesu forhud. St. Catherine af Siena (1347-1380) siges at have båret Jesu forhud som en ring som symbol på sit ”ægteskab” med Guds søn. Den østrigske nonne Agnes Blannbekin helligede sig ifølge Mattelear og co.’s artikel helt og holdent Jesu forhud. I artiklen hedder det: ”Hun var så besat af det blodtab og den smerte, som frelseren havde lidt under omskæringen. Ved en bestemt lejlighed, hvor hun grædende tænkte på Jesu lidelser, følte hun pludselig forhuden på sin tunge.”

I løbet af det 18. århundrede aftog især den katolske kirkes interesse for religiøse relikvier – herunder forhuder – og i 1900 udtalte Vatikanet, at forhuder opfordrer til ”uærbødig nysgerrighed”. Den angiveligt originale forhud blev dog indtil 1983 opbevaret i en kirke i byen Calcata nord for Rom, hvor den imidlertid forsvandt under et indbrud, som mange den dag i dag mener, at selveste Vatikanet stod bag. Så nu venter vi med andre ord bare på, at Dan Brown og Steven Spielberg går sammen og udnytter det spændende historiske materiale til blockbusteren: *Indiana Jones meets Robert Langdon in the Quest for the Holy Foreskin*. ■

Maleri: Rothenburg ob der Tauber (1466)

Redigeret af Hans H. Plauborg

Heureka!!!

Det perfekte straffespark

Engelske forskere påstår nu at have fundet formelen for det perfekte straffespark: Spark hårdt og ram en af trekanterne, lyder de kloge Liverpool-forskeres råd. Enhver lilleputspiller med tre års skolegang bag sig kunne naturligvis have sagt sig selv det samme, men de engelske forskere har dog regnet lidt mere på sagen. Bolden skal sparkes med en hastighed af 65 mph (godt 104 km/t), og straffesparksskytten skal løbe mod bolden i en vinkel på mellem 20 og 30 grader. Ideelt skal bolden passere præcist en halv meter under overliggeren helt ude ved stolpen.

Forskerne med professor i idræt Tim Cable i spidsen har fundet formelen ved at

studere optagelser fra de målnetkameraer, som ofte bliver installeret af tv-stationer i forbindelse med store kampe. Om teorien så kan hjælpe nogle fodboldspillere i praksis, er en helt anden sag.

Cristiano Ronaldo har tilsyneladende ikke lært det perfekte straffespark.

Darwin vild med sko og grønsager

Evolutionsteoriens fader brugte flere penge på sko end på bøger, da han studerede ved Cambridge University fra 1828-31. Det viser seks små regnskabsbøger, som Cambridge-forskere har fundet i Darwin-gemmerne. De viser desuden, at Darwin ret konsekvent betalte for at få ekstra grønsager til sin middagsmad.

Hvorvidt de mange grønsager var årsag til hans velkendte livslange problemer med tarmluften (flatulens), kan forskningen nu grave videre i.

Bøgerne viser også, at Darwin som en rigtig engelsk gentleman betalte for at få poleret sine sko og for at få tændt op i pejsen på kollegieværelset, og han har minutiøst gjort rede for udgifterne til såvel skorstensfejeren som apotekeren og hattemageren. Til gengæld ser det ud til, at han købte meget få bøger, og rygterne er da også altid gået på, at han brugte mere tid på at ride, skyde og samle biller end på at læse og studere.

Krisen får flere til at skære tænder

Finanskrisen har efter sigende sendt et rekordstort antal mennesker på lykkepiller. Og tilsyneladende har den også fået flere til at skære tænder om natten, lyder meldingerne fra tandlæger over hele USA.

– Vi har ikke nogen statistik på det, men vi hører det samme fra medlemmer over hele landet, siger Dr. Leslie Seldin fra The American Dental Association.

Tænderskæren kan være alvorligt nok.

Ud over hovedpine, kæbesmerter og ødelagte tænder kan det i værste fald føre til, at tænderne falder ud.

Tandlægerne opfordrer til, at de finanskriseramte nocturnale bissegnebber køber bideskinner og i øvrigt undlader at drikke alkohol og koffeinprodukter før sengetid. ■

Husk bideskinnen, hvis du lider under finanskrisen.